

Конгрес **У**країнських **Н**аціоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua Лютий 2016 року № 2 (633)

МИ ПАМ'ЯТАЄМО, МИ ВАС НЕ ЗРАДИМО

Два роки тому, 18–20 лютого, в історії незалежної України сталася найбільша трагедія. У центрі України, в її столиці вбивали людей, вбивали найкращих із нас.

Розстрілювали євромайданівців. Аби втриматися при владі, В.Янукович вдався до злочину. Проте за кривавими подіями стояли прибулі з Москви люди Путіна, які й керували розстрільним процесом від імені влади.

Вакханалія терору та загибель побратимів не злякала українців, не розсипала їх по домівках. Готові до самопожертви, вони стали на прю з ворогом, безстрашні, «тверді й незламні, мов граніт». І вся наша країна, весь світ, той, що здатний бачити і чути правду, переконалися: знищення української ідентичності, якого впродовж століть добивалися московити, не відбулося.

«Народ мій є! Народ мій завжди буде! Ніхто не перекреслить мій народ!» – так у найпохмуріші для української нації дні вірив у її незнищенність видатний український поет і громадянин Василь Симоненко. А ми в незабутні дні Революції Гідності вірили в торжество ідеалів свободи, найкращі з нас віддали за ці ідеали своє життя – під час розстрілів на Майдані, у боротьбі з російськими терористичними бандформуваннями на Донбасі. Ми пам'ятаємо і не зрадимо наших Героїв. Чи не забули політики тієї високої ціни, яку заплатили українці на Євромайдані і в результаті якої вони прийшли до влади? Так, вони не забули, але й не оцінили великої жертви українських патріотів, яких владоможці радше воліли б нині позбутися, ніж жити в парадигмі їхніх цінностей. Влада хотіла б остаточно зачистити патріотичний сегмент, позбутися вмотивованих оборонців України. Є чимало прикладів, коли під ворожі кулі, по суті на смерть, кидали саме добровольців. Адже вони – пасіонарії. Ми і це пам'ятаємо і ніколи не забудемо!.. Ми не зрадимо вас, побратими, ми відплатимо…

ЧЕЧЕНСЬКА ТРАГЕДІЯ

РАЗОМ – ПРОТИ «ІМПЕРІЇ ЗЛА»

23 лютого 1944 року війська Червоної армії розпочали на Кавказі терористичну операцію проти чеченського та інгуського народів. За наказом тирана Сталіна та його правої руки з кривавих справ Берії енкаведисти та армійські офіцери і вчинили злочин проти мирного населення Кавказу. За три дні всіх чеченців та інгушів, яких безпідставно і огульно звинувачували в зраді «батьківщини», було депортовано з рідної землі в Сибір і Казахстан, на важкодоступні та непридатні до життя райони «всесоюзної тюрми народів». Кого не вдалося у відведені терміни виселити – головорізи знищували на місці: не жаліли ні малого, ні старого, а поселення спалювали. Так сталося з п'ятьма сотнями жителів високогірного селища Хайбах, яких через погану погоду енкаведисти не встигали «спустити» вниз до визначеної дати. Повідомили Берію. Далі діяли за його наказом. Хайбах знищили дотла, спалили разом з його жителями.

Ті, кому «пощастило» уникнути такої жахливої долі, помирали в дорозі від холоду, голоду і хвороб. Під час депортації загинула майже половина виселених чеченців та інгушів. Після проголошення Незалежності у вересні 1991 року, за ініціативою Джохара Дудаєва, було проведено розслідування скоєних Москвою злочинів проти чеченського народу, зокрема, під час його депортації. Вийшла книга «Хайбах: слідство триває».

Народ Чечені не забуває своїх кривдників. 23 лютого, в цей трагічний для вайнахів день, за ініціативою Товариства українсько-чеченської дружби, під стінами посольства Російської Федерації, чеченці, інгуші, українці провели пікет, щоб нагадати Москві про її й досі непокарані злочини проти людяності. До них приєдналися представники Азербайджану, Туреччини, України, яка в наші дні стала жертвою агресії російської «імперії зла». Свої співчуття та підтримку чеченцям та інгушам висловили представники політичних та громадських рухів: Конгресу Українських Націоналістів, Української партії та «Соловецького Братства».

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

ПРАВДА КЛИЧЕ

ТАВРО ГАНЬБИ І ЗРАДИ

Днями була оприлюднена стенограма засідання РНБО дворічної давності, на якому її члени фактично проголосували (за винятком в.о. президента Олександра Турчинова) за те, щоб без жодного спротиву здати Росії Крим, тобто – за його анексію. Капітулянтів зашкалювало від страху. Аби прикрити власну неспроможність бути державними мужами (і повноцінними чоловіками!), вони старанно озвучували убогу та фальшиву мотивацію про «неможливість опору», «втрати», «поради Європи», що виглядало вже зовсім гидко і по-блюзнірськи.

Міністр оборони, прем'єр-міністр, очільники СБУ та МВС змалювали такий собі неминучий апокаліпсис, якщо хтось рипнеться перечити Путіну, який тільки й цього чекає. Мовляв, тоді станеться непоправне, і російські танки посунуть на Київ. Оголошення воєнного стану неприпустиме, стверджували правителі, бо це означатиме… оголошення Росії війни, і тоді вже Путін матиме всі підстави, щоб захопити Україну. «Почесна» гостя РНБО Юля швидко збагнувши, що має справу з політичними євнухами, вирішила очолити «пакт миру» й собі виголосила промову, мовляв, здача Криму без найменшого опору – нагальна потреба України, тоді нас вважатимуть «голубами миру». Кажуть, що в кулуарах і не для протоколу ця сама пані обіцяла про все домовитися з кремлівськими зверхниками, з якими вона «в контакті» (схоже, через Клюєва), тож проблем нема. Полякавши один одного смертями і неймовірними втратами економічного характеру, приспавши залишки совісті, втративши честь і гідність, члени РНБО проголосували за зраду, і нема на те ради.

…Чому Росія анексувала Крим за мовчазної згоди України? Гадаю, вам, як і мені, не раз доводилося відповідати на це принизливе запитання, зокрема, своїм друзям і знайомим із ближнього зарубіжжя. Ми їм розповідали про зраду Януковича і зруйновані ним ЗСУ, спецслужби, що стали філіями ФСБ, і при цьому нас спопеляв пекучий сором. Адже після Революції Гідності ми втратили власну гідність. Якщо вже ми привели до влади ялових правителів, то чому не випровадили їх із кабінетів, почувши капітуляційний лемент про те, що «встояти немає сили»? Насправді в нашого народу була і є сила, що перемагає, – сила духу, є досвід боротьби з ворогом армії без держави – УПА. Один із її ветеранів, на моє запитання, як би вони діяли в «кримській» ситуації, відповів: «Протягом дня Роман Шухевич сформував би загони, які за ніч уже були б в Криму. Ми ніколи не віддали б півострів Путіну, навіть ціною свого життя».

На жаль, сьогодні у нас нема Чупринки-Шухевича. Ті, хто нині при владі, навряд чи повірять у цінності, які він сповідував. «Дикі люди» з команди Януковича сприймали Україну лише як територію для пограбування. Нові владці не здатні чинити збройний опір агресорові так, щоб «куля в лоб». Навіть незручно їм нагадувати, що віддати життя на полі бою за Батьківщину – не найгірша смерть. Найстрашніше – вкрити себе тавром ганьби і зради. Тоді той, хто ще має гідність, мав би пустити собі кулю в лоб. Не хвилюйтеся, це не про наших…

Марія БАЗЕЛЮК

ПОДВИЖНИКИ НАЦІЇ

ВІТАЄМО ДРУГА!

Дорогий друже Омеляне Ковалю!

Від імені Конгресу Українських Націоналістів маю честь привітати Вас, з юнацьких літ – незламного борця за незалежну Українську Державу в лавах ОУН, видатного громадського діяча, вірного сина українського народу з 96-річчям від дня народження.

Омелян КОВАЛЬ та Степан БРАЦЮНЬ, зустріч у Львові 23 січня 2015 року

Ви належите до когорти тих українських лицарів честі, які «зродилися великої години» на поклик Вітчизни. Серцем відчувши невимовний біль українського народу від полону чужинців, не потребуючи «ні слави, ні заплати», разом з іншими звитяжцями Ви стали волі на сторожі і ні разу в житті не відступили від цієї самопосвяти.

У 13 років Вас вперше викликали на допит за політичні погляди, у 21 – Ви вже проголошували Акт відновлення незалежності, два з половиною роки провели у концтаборі Аушвіц, добре знали Василя та Степана Бандеру, понад 20 років очолювали Спілку української молоді в Бельгії.

Все своє життя Ви віддано служите нації і державі у лавах нескорених патріотів, іменем яких названо цілий народ. Бандерівці! Саме так сьогодні називають себе українські воїни, які зараз боронять територіальну цілісність України від одвічного ворогу – російського імперіалізму на Сході нашої держави. Вони пишаються, що так їх називають і прості громадяни, прихильники, і бандформування Путіна, агресори. І в тому, дорогий друже Омеляне, що нині всі люди доброї волі сприймають місію бандерівського руху, як визвольну, є і Ваша особиста велика заслуга. Адже для Вас Ідея і Чин були і є одним цілим. Гідно, майже впродовж століття, Ви несли правду про велику і святу справу визволення Батьківщини, якій присвятили все своє життя, визначальною прикметою якого було подвижництво.

Тисячі освітян з усієї України понині щиро вдячні Вам за те, що долучили їх до мудрості та досвіду видатного українця Григорія Ващенка, іменем якого названо створене Вами Педагогічне товариство. Національні засади українського шкільництва та освіти стали основою для тих, хто щиро прагне сіяти добре і вічне в душах юних українців.

Для нас Ви були і залишаєтеся носієм тих високоморальних чеснот, традиційних цінностей, на яких завжди стояв український світ. Пощастило тим із нас, хто мав нагоду часто спілкуватися з Вами і в праці, і в побуті, а особливо в той відповідальний час, коли ми творили Конгрес Українських Націоналістів. Оскільки наша політична сила була «з-під стягу Бандери», то було надзвичайно важливо, аби вона успадкувала від бандерівської ОУН жертовність і чистоту ідеалів, серед яких Свобода є найвищою цінністю і лише заради неї можна віддати своє життя. Тож у тому, що Конгрес був, є і залишиться ідеологічною, націоналістичною партією, Ваша велика заслуга, бо для багатьох із нас Ви були і є взірцем вірності нашим ідеалам. Ми вдячні Вам і за науку бути Українцем, і за особистий приклад.

Вітаючи Вас з уродинами, щиро зичимо міцного здоров'я, щасливого довголіття, і здійснення найзаповітнішої мрії – перемоги нашого народу над ворогом і утвердження назавжди Української Самостійної Соборної Держави. Нехай Всевишній Вам дарує свою прихильність і Божу благодать. Молимося за Вас і Вашу родину.

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

ДО 75-РІЧЧЯ АКТУ 30 ЧЕРВНЯ

ТРЕТІ БАНДЕРІВСЬКІ ЧИТАННЯ

Третього лютого 2016 року, в столичному Будинку вчителя, відбулися ІІІ Бандерівські читання, приурочені до 75-річчя Акта 30 червня 1941 року відновлення Української державності та до 25-ї річниці Незалежності України. Тема читань: «Візія Української держави в ідеології українського націоналізму». У межах заходу проведено дві експертні дискусії: «Досвід боротьби українських націоналістів за державність у ХХ столітті: ідеї та практики» і «Українська держава ІІІ тисячоліття: візія націоналістів».

Організатори Читань – Науково-дослідний інститут українознавства (директор – Богдан Галайко), Недержавний аналітичний центр «Українські студії стратегічних досліджень» (директор – Юрій Сиротюк). Захід відбувся за участі Інституту національної пам яті, а також політичних сил ВО «Свобода» та Конгресу Українських Націоналістів. Зокрема, під час Бандерівських читань Конгрес представив експозицію унікальних артефактів, документів, світлин, що репрезентують героїчну боротьбу ОУН та її провідних діячів Ярослава та Слави Стецько, над створенням Музею яких у Києві сьогодні наполегливо працює Голова КУН Степан Брацюнь із однопартійцями.

Прологом до початку власне Читань були українські музичні твори у неповторному виконанні Тараса Компаніченка. Прозвучав Державний гімн України, і з вітальним словом до учасників конференції звертаються Богдан Галайко, Юрій Сиротюк, заступник очільника УІНП Володимир Тиліщак, голова ОУН Богдан Червак, лідери КУНу Степан Брацюнь і ВО «Свобода» Олег Тягнибок. Вітання надійшли від Міністра освіти і науки Сергія Квіта та голови ОУН (б) Стефана Романіва.

Степан Брацюнь, підкресливши, що саме в ці лютневі дні, 87 років тому, відбувся Збір ОУН, який започаткував її героїчну історію, наголосив на таких життєво важливих для України проблемах, як побудова національної держави, відтворення ідентичності української нації та забезпечення її розвитку на своїх етнічних землях. У розв'язанні цих завдань Голова Конгресу Слава Стецько важливу роль відводила інформаційній політиці. Саме тому вже на початку 90-их, будучи Головою ОУН, пані Слава перенесла в Україну видання «Шлях перемоги» та «Визвольний шлях», сприяла заснуванню журналів «Українські проблеми» та «Свобода Народів».

Нинішній рік, зазначив С.Брацюнь, знаменний доленосними ювілеями в житті нації і держави – 75-річчям Акта 30 червня, яким проголошено відновлення Української держави, та 25-річчям Незалежності України. Саме ці історичні події зобов'язують нас до відваги й жертовності в боротьбі проти лютого ворога, який веде проти України війну, – Росії. «…Є і грядуть часи, що вимагають і вимагатимуть людей залізної волі, недосяжних звичайним смертникам етичних вартостей, сильних нервів і холодної розваги. І тому геть із скаргами, геть з не можливостями!», – Степан Брацюнь нагадав сказані слова ще в 1934 році видатного теоретика українського націоналізму Ярослава Стецька про волю до боротьби, коли Батьківщина в небезпеці.

Бандерівські читання зібрали велику аудиторію, перед якою з доповідями і короткими промовами в дискусіях виступили провідні українські історики, філософи, політики. Тематична палітра Бандерівських читань вмістила широкий спектр питань, які стосувалися ідейної спадщини та досвіду боротьби українських націоналістів за незалежність, а також сьогодення і майбутнього України, зокрема, як в умовах війни реалізувати величну ідею, за яку боролись і вмирали українські патріоти, – УССД, національну за змістом державу, у якій найвищою цінністю буде українська людина, її життя та свобода. Концепцію культурного і соціального розвитку, як і гуманітарну політику в цілому, мали б створити і реалізувати саме українські націоналісти. Схоже, вони до цього готові, адже саме націоналісти – єдиний, вірний щит української нації.

У короткому викладі перебігу Бандерівських читань навряд чи можна назвати всіх, хто озвучив мудрі думки – візію націоналістів щодо Української держави ІІІ тисячоліття. Всі доповіді і промови будуть надруковані у Збірнику, видання якого планують організатори Читань. Частину із них сподівається опублікувати на своїх сторінках видання Конгресу «Нація і Держава». Про високий рівень ІІІ Читань говорять прізвища їх учасників. Назвемо деякі з них: доктор філологічних наук Петро Іванишин, доктори історичних наук Володимир Сергійчик, Іван Патриляк, Олександр Ситник, Василь Деревінський, кандидати історичних наук, президент фонду Літопис УПА ім. В.Макара Микола Посівнич, публіцисти та дослідники Ростислав Мартинюк, Віктор Рог, Ігор Загребельний, Сергій Здіорук, Дмитро Савченко, народні депутати Андрій Іллєнко та Андрій Мохник (VII скликання) і ще понад десяток фахових експертів.

Вони засвідчили, що і змістове «наповнення» Читань, і інтерес до них учених, науковців і громадськості зростають з кожним роком. Нагадаємо, що вони започатковані в розпал Революції Гідності, першого лютого 2014 року та присвячені 85-річчю ОУН і 105-ій річниці від дня народження Степана Бандери. Наступного року, другого лютого, Бандерівські читання відбулися на тему «Якою має бути УССД в ХХІ столітті та «питання Москви». Цьогорічні Читання – це вже традиція. Добра й корисна для Нації та її Держави.

Прес-служба КУН

НАРОДНИЙ СКАРБ

ЗАХИЩАЙМО УКРАЇНСЬКУ МОВУ:
НЕ БУДЕ МОВИ – НЕ БУДЕ УКРАЇНИ!

«Мова — запорука існування народу. Захищаючи рідну мову, ти захищаєш свій народ, його гідність, його право на існування, право на майбутнє. Не ухиляйся від цієї боротьби... Це наш історичний обов'язок, виправдання нашого перебування на цьому світі.»

Василь Іванишин

21 лютого за рішенням ЮНЕСКО у світі щороку на підтримку мов, які зникають, відзначається Міжнародний день рідної мови. З огляду на гірку долю української мови, яка зникає в містах східної й південної України та в молодіжному середовищі Києва, представники організацій, що входять до об'єднання Українська Патріотична Альтернатива (УПА).

З нагоди Міжнародного дня рідної мови у неділю, 21 лютого, за участю усіх національно-патріотичних структур під гаслом «Захистимо та підтримаємо нашу рідну українську мову на нашій рідній українській землі» відбувся мітинг на Майдані Незалежності. В ньому взяли участь та висловили свою позицію щодо мовної ситуації в Україні відомі громадські діячі: Голова Просвітницького Центру ім.Є.Чикаленка Юрій Гнаткевич, Голова Всеукраїнського Товариства «Просвіта» Павло Мовчан, Головний редактор газети» Слово Просвіти» Любов Голота, представники низки політичних та громадських обєднань: Народного Руху України, Конгресу Українських Націоналістів, УНА-УНСО, Української партії, ОУН (Д), Спілки Офіцерів України, Спілки політв'язнів і репресованих, «Соловецького Братства», Комітету захисту української мови, «Відсічі», «Не будь байдужим!», «Дріжджі». А на мітингу, де зібралися небайдужі до долі рідної мови громадяни, звучала не лише тривога за долю рідної мови, а й конкретні пропозиції щодо того, аби українська в Україні стала не лише піснею і молитвой, а й хлібом насущним для кожного громадянина. Відтак учасники віче одноголосно ухвалили звернення до керівництва України та висловили сподівання, що воно почує голос народу.

(Продовження теми на стор. 7.)

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Дніпродзержинськ	Чередниченко Олександр	(098) 242-54-87
Дніпропетровськ	Фурман Анатолій	(050) 695-83-48, (097) 243-71-72
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Кривий Ріг	Мельник Олександр	(096) 298-19-56
Луцьк	Максимович Олег	(095)-672-11-98
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Салтиченко Михайло	(067) 942-64-71
Одеса	Роговський Дмитро	(063) 790-15-37
Полтава	Небилович Микола	(096) 924-79-83
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 54-64-07
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(050) 540-16-81, (097) 235-60-20
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ПИЛЬНУЙ!

ЗАЧИСТКИ ПАТРІОТІВ ТРИВАЮТЬ?

Єнот, кулеметник 92-ї бригади, той самий, хто фактично врятував життя учасникам волонтерської групи Ендрю і журналістам в бою проти їхніх нападників. І сам був тяжко поранений: йому по крупицях збирали ключицю, друга куля пройшла навиліт. Харківські друзі, для яких Андрій став за час лікування – кому сином, кому братом, зібрали гроші, щоб відправити Андрія на реабілітацію в Німеччину. Але він категорично відмовився і сьогодні повертається на фронт. У неділю приходив до церкви за благословенням. Ніколи взагалі не бачила Єнота таким похмурим. Раніше невиправний оптиміст, безперервно жартував, навіть лікарів веселив перед операціями. У неділю ж сказав, що арештували його побратимів, розвідників Змія і Павла Довженка і що він собі й у кошмарному сні не міг такого уявити. І він, і усі бійці, з ким доводилося говорити, вважають кампанію з дискредитації їхнього комбрига і хлопців злочинним наклепом на бригаду і на кожного з них особисто.

Чуєте, пане Туко? Це не маніпуляція комбрига Ніколюка, яку Ви йому закидаєте, стосовно нібито перекладання звинувачень щодо нього на цілу бригаду. Для бійців 92-ї полковник Віктор Ніколюк справді є взірцем офіцерської честі, слова і чину, і вони репутацію свого командира пов'язують з іміджем свого підрозділу. І, зрозуміло, всі, хто знає Ніколюка, не припускають, щоб він у відповідь на звинувачення опустився до рівня Ваших фейсбучних волань «мразь…, барига…, я тебе знищу…». Бо ж це для справжнього офіцера й чоловіка принизливо. Та й часу в нього сидіти у ФБ, на відміну від Вас, немає.

Раджу, пане Туко, якщо буде вільна від ФБ хвилина, проведіть експеримент стосовно «особистого і колективного» в інших бригадах. Хоча би поговоріть із бійцями 28-ї, вона теж у Вашому адмінпорядкуванні, поцікавтеся, чи вони б ототожнили свою бригаду із нещодавно знятим з посади комбрига Лещинським. Не знаю, чи хоча б один із бійців знайшовся… Бо шила у мішку не сховати. Про участь Лещинського в оборудках з окупованими територіями бійці знали, і це викликало в них огиду задовго до його звільнення.

Тож для мене особисто цілком очевидно, що дискредитацію 92-ї бригади замовили. Хто і чому? Перш, ніж висловити припущення, зазначу таке. До розформування добровольчих батальйонів наша волонтерська група допомагала батальйону Джохара Дудаєва. Деякі бійці з Ічкерії, Грузії воюють з рашизмом більше двадцяти років. І до своєї справи підходять дуже грунтовно. Так от, дізнавшись про розформування добробатів, їхня розвідка з півроку працювала по всьому фронту, шукаючи для себе підрозділ ЗСУ, що відповідав їхнім критеріям високої професійності, дисципліни і порядних людських стосунків. І коли десь у липні минулого року ми побачили їх у Щасті – додатково переконалися у високих моральних якостях та ефективності 92-ї.

Тому, звісно, питання про мотиви підрічної гри на нервах командування бригади обгрунтовані. Кому вигідно послабити наші позиції на щастинському напрямку, позбавивши бригаду ефективного, талановитого командира? Насамперед, гадаю, ворогам, котрим не вдалося за два роки прорватися до Луганської ТЕЦ (чия ТЕЦ – того й Луганщина). І звісно ж тим, кому Ніколюк не дає організувати контрабанду, відмовивши усім охочим відкрити пропускний пункт на мосту («Фасаді»).

Протягом півроку яких тільки слідчих прокурорських груп не перебувало у 92-ій! Якби хоч щось би знайшли – розтрубили б по всіх усюдах. Але жодної зачіпки! І ні щоби визнати необгрунтованість звинувачень й по-людськи вибачитися – черговими скандалами роздмухують полум'я брехні, посилаючи на Фасад своїх «космонавтів» і арештовуючи без будь-яких аргументів розвідників. Хоч у цей же час через контрольовані Нацгвардією та підрозділами МВС пункти паралельно йдуть і йдуть караванами фури. І ніхто їх чомусь не перевіряє. А той, хто раптом поцікавиться – жалітиме усе життя, якщо, звісно, воно в нього залишиться. А ще, не дай Боже, – в чужий город залізти… Тут же «все чотко» – певні сили СБУ кришують наркотики, МВС – продуктові і речові потоки…

Цікаво, що призначений на Луганщину із пріоритетною установкою побороти корупцію п.Тука прийшов уже «накрученим» проти комбрига 92-ї. Очевидно, ціль «розвінчати» непокірного комбрига була навіяна визначному борцеві з корупцією ще у столиці. Тому чи не він спрямував групу Ендрю саме до того місця, де його чекала засідка? Чому б це питання замість арештованих розвідників не переадресувати визначному волонтерові й антикорупційному губернаторові? Бо коли він, будучи посадовою особою, майже одразу після загибелі Ендрю, кидає в бік комбрига в образливій формі звинувачення, хіба це не нагадує детективні історії, в яких …Хто більш за всіх кричить і показує пальцем на інших – той і … Отож!

Ольга РІЗНИЧЕНКО

ГЕРОЯМ – СЛАВА!

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

У Національному Музеї літератури України, в другу річницю розстрілу Героїв Небесної Сотні, відбувся мистецький захід, присвячений цій трагічно-героїчній сторінці Революції Гідності.

Виступає Євген НІЩУК

Перед учасниками буремних подій виступили зі спогадами тих днів та оцінкою наслідків Революції ведучі Євромайдану Євген Ніщук та Євген Романенко. Пісні, що звучали тоді зі сцени Майдану, співали Сергій Василюк – лідер гурту «Тінь сонця», згаданий вже Євген Романенко «Їжак» із гурту «ТаРУТА» із знаковою піснею «Небесна Сотня». Автор цієї пісні, волонтер Майдану, поетеса Злата-Зоряна Паламарчук. Юрій Старчовод з друзями виконали пісню з Майдану «Україна – Єдина»…Пам'ять одного з палких патріотів України, що став Героєм Небесної сотні – Сашка Капіноса, приїхали вшанувати та поділилися спогадами про нього близькі і рідні: мама, сестра Наталя, наречена Олена Котляр, подруга Оксана Неживенко… Наталя Капінос виконала улюблену пісню Сашка «Україно моя…». Вечір вела та проникливо доносила до слухачів безсмертну поезію українських поетів акторка Галина Стефанова.

Ми збережемо пам'ять про героїчних хлопців, які віддали своє життя за Україну. Маємо бути гідними їх безсмертного подвигу!

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

ПОЛІТИКА

ПУТІН ПРОГРАЄ, ТОМУ ЩО ПРОПАГАНДІ КРЕМЛЯ БІЛЬШЕ НЕ ВІРЯТЬ

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Російська дипломатія, військова тактика і пропаганда побудовані на обмані. Про це заявив під час презентації дослідження «Крим. Війна: передумови російської агресії» в Українському кризовому центрі радник Президента України, директор? Національного інституту стратегічних досліджень Володимир Горбулін. «Цей обман виступає як під видом братерської турботи, так і під видом ядерного шантажу», – заявив він. За словами Горбуліна, такий обман в залежності від обставин «втілюється в так звані «зелені чоловічки» або матеріалізується в Будапештському меморандумі, або в договорі про дружбу і співробітництво, підписаному у 1997 році між РФ і Україною». Радник Президента України вважає, що найбільш актуальною формою російського обману сьогодні є мінський переговорний процес. «Але ми вже не такі беззахисні перед цією зброєю як це було раніше... тому що ми більше не віримо і це є найбільшою поразкою Путіна в цій війні», – підкреслив він… Росія довго готувалася до агресії проти України і хотіла використати владу Віктора Януковича для «демонтажу» її суверенітету й незалежності. З цією метою РФ використовувала колишніх керівників Міністерства оборони, Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ, яких призначила за допомогою колишнього президента України. «Нашу армію цілеспрямовано розвалювали, спецслужби переходили під контроль російських кураторів. Керівництво країни підписувало ганебні зрадницькі державні угоди, а проросійські політичні та криміналізовані угрупування почали відкриту боротьбу проти української держави. Стратегічні галузі та сектори економіки переходили під контроль російського капіталу, тісно пов'язаного з російською владою», – сказав Горбулін. Також відзначив агресивну пропаганду і підготовку до «гібридних війн» напередодні подій в Криму та на Донбасі.

У переддень київського Майдану у Росії різко активізувалися масштабні навчання у безпосередній близькості до українського кордону. «Таких навчань було проведено 18, у деяких із них брали участь більше 100 тисяч військовослужбовців, – сказав Горбулін.– У результаті ми прийшли до зіткнення, так би мовити, в різних категоріях. Якщо провести аналогію, то операція «російська весна» була схожа на напад озброєного бійця, який постійно тренується, та ще й прийняв дозу сильнодіючих наркотиків, – а противник перебуває в реанімації під крапельницями і ще не відійшов від наркозу». Проте неготовність до війни, на його думку, виручила Україну: «Шок змінився обуренням і гнівом – і країна відповіла на агресію потужною хвилею патріотизму і рішучістю, яка не просто зупинила ворога, а засвідчила появу української нації».

Заступник секретаря Ради національної безпеки і оборони України Олександр Литвиненко додав, що паралельно з масштабними військовими приготуваннями відпрацьовувався «сценарій відторгнення (від України) Криму і південно-східних областей. Як за командою, з 1 березня (2014 року) розпочалися активні дестабілізаційні заходи в 9-ти областях України. Тільки 6 квітня одночасно штурми адміністративних будівель відбувалися у Харкові, у Донецьку, у Луганську, що свідчить про достатньо чітко сплановані заходи. Події 2014–2015 років в Україні не є випадковими і не можуть розглядатися у відриві від попередньої політики Росії і стосовно нашої держави, і від її загальної політики, яка розглядає світ у призмі так званого протиборства з західними країнами. Упокорення України – це російська стратегічна мета, яка виникла не сьогодні, не вчора і навіть не 300 років тому», – сказав Литвиненко. За його словами, після 1991 року росіяни закріпили ідею відновлення єдності пострадянських країн в основних документах стратегічного планування, що нині діють в Російській Федерації і визначають основні напрями її дій в зовнішній і внутрішній політиці. Для досягнення цієї мети, переконаний заступник Секретаря РНБО України, використовував широкий арсенал політичних, економічних, енергетичних та інформаційно-пропагандистських заходів.

«Цілі Російської Федерації ніколи не обмежувалися конкретними регіонами, завжди йшлося про всю Українську державу. З цією метою Російська Федерація сформувала широку багатоваріантну стратегію дій: зокрема, головним інструментом отримання контролю над Україною мирним шляхом мав бути політичний режим, що стало можливим після приходу до влади Януковича. Якщо ж Росія втрачала б контроль над ним, то планувався силовий шлях», – зазначив Литвиненко. Він назвав два сценарії, розроблені керівництвом Росії. «Після перемоги Майдану і втечі Януковича росіяни діяли відповідно до двох попередньо запланованих шляхів: перший і більш важливий для них – відновлення в Україні влади попереднього режиму. Ми бачили, як вони йшли цим шляхом, намагаючись легітимізувати президента Віктора Януковича за допомогою російських військ. Крім того, розпочались масштабні військові приготування, і росіяни активізувались у військовій присутності на світовій арені». Литвиненко додав, що другим був сценарій відторгнення Криму і південно-східних областей України. «Як за командою 1 березня почалися активні дестабілізаційні заходи в дев'яти областях України. Характерно, що тільки 6 квітня одночасні штурми адміністративних будівель відбувалися в кількох непов'язаних один з одним регіонах – у Харкові, Донецьку, Луганську, що свідчить про чітку спланованість». Заступник Секретаря РНБО України додав, що коли дуже дорогою ціною перший і другий сценарій Українська держава заблокувала, «росіяни локалізували свої цілі, створюючи плацдарм на Донбасі, але і там їх наступ було обмежено». «Нині виникла нова реальність. Стара Україна, яка існувала до 2013 року, зникла. Змінилася геополітична ситуація у Східній і Центральній Європі. На наших очах формується її нова форма, і ми є учасниками цієї історії. Ми вдячні Європі, США і всьому демократичному світу за допомогу Україні, але захистити себе можемо винятково лише ми самі», – підкреслив Литвиненко.

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ

СУМУЄМО, СПІВЧУВАЄМО

«Ніхто неспроможний любити більше, ніж тоді, коли він за своїх друзів своє життя віддає.»
Євангліє від Йоана (гл. 15, 13)

Конгрес Українських Націоналістів глибоко сумує з приводу тяжкої, непоправної втрати – загибелі справжнього воїна, патріота, який самовіддано, до останньої хвилини життя захищав Українську Державу і нашу Свободу від кремлівських окупантів на Сході (учасник АТО), члена Конгресу Українських Націоналістів Юрія Вікторовича Коваля.

Народився друг Юрій Коваль 1972 року на Тернопільщині (Лановецький район). Пам'ятаємо його як справжнього націоналіста, щирого та незламного, непохитного у своїй громадянській позиції та служінню Нації і її Державі.

Закінчивши Львівський державний аграрний університет і здобувши фах землевпорядника, Юрій працював в Управлінні Держкомзему у Лановецькому районі Тернопільської області. Колеги пам'ятають його як здібного, ініціативного, добросовісного працівника, який добре володів основами земельного законодавства, вільно орієнтувався в планово-картографічних матеріалах, працював з органами місцевого самоврядування, вів активну роз'яснювальну роботу серед жителів району по усіх земельних питаннях.

З 10 січня 2006 року Юрій Коваль – член проводу Лановецької районної організації Конгресу Українських Націоналістів. Був ініціатором багатьох звернень районної партійної організації до місцевих органів влади з приводу непрозорої приватизації господарських об'єктів, надавав консультації власникам земельних паїв.

Під час трагічних подій 20 лютого 2014 року, Юрій Коваль з групою лановецьких патріотів перебував у Києві на Євромайдані і під час розстрілу Героїв Небесної Сотні. З того часу він утвердився у власному виборі – захищати Українську Державу вже зі зброєю в руках. Спочатку служив у батальйоні Тернопільського обласного управління внутрішніх справ «Тернопіль» і мав дві ротації в зону бойових дій. Згодом був мобілізований Збаразько-Лановецьким військовим комісаріатом. З 28 січня 2015 року, маючи військове звання головного старшини, проходив військову службу в 14-ій окремій механізованій бригаді, у 1-му механізованому батальйоні, на посаді «командир відділення зенітно-ракетного взводу». Підлягав звільненню у запас у березні-квітні 2016 року відповідно до указу Президента про демобілізацію.

Вранці 20 лютого 2016 року, під час бою в населеному пункті Мар'янка Донецької області, головний старшина Юрій Вікторович Коваль загинув від кулі снайпера, до останньої хвилини життя виконуючи свій військовий обов'язок перед Українською Державою, захищаючи її територіальну цілістність, Свободу, Соборність та Незалежність. У Героя залишились дружина Світлана і дві неповнолітні донечки: Юлія, 2005 р.н., та Олександра, 2010 р.н.

Висловлюємо щирі співчуття рідним, друзям та усім побратимам Юрія.

Ворог завдає нам важкого удару, вириваючи з-поміж нас найкращих, але це не зупинить нас, не викличе в нас зневіру, навпаки – кожна смерть додає нам впевненості йти шляхом безкомпромісної боротьби проти імперії зла – Росії. Майбутнє завжди належало тим, хто смертю смерть перемагав.

Сьогодні наші душі сповнені болем, але наші Герої, освячені кров'ю, залишаться назавжди в наших серцях, поглиблюючи патріотичні почуття і нашу загальну самопожертву. Бо боротьба за Свободу є найвищим сенсом людського життя. Ім'я Юрія Коваля буде записане золотими літерами в історію України та його Батьківщини, як справжнього Героя.

Молимо Бога, що оселив його душу там, де праведні спочивають...

Герої не вмирають!

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

ПСИХОЛОГІЯ ОРДИ ЯК ЧИННИК АГРЕСІЇ

Марія БАЗЕЛЮК

Нещодавно в Інституті всесвітньої історії відбулася презентація монографії доктора історичних наук, професора Василя Ткаченка «Росія: ідентичність агресора», яка вже цьогоріч вийшла у Видавничому центрі «Академія». Відкриваючи зібрання, директор Інституту Андрій Кудряченко представив гостей – вчених, науковців із Дипломатичної академії, Національного інституту стратегічних досліджень, Київського національного університету імені Т.Шевченка та інших поважних установ. Відповідний статусний рівень презентації свідчив про безсумнівний інтерес до книги, як до непересічного явища. Сам автор її – знаний історик та громадський діяч, який, за словами професора Тетяни Орлової, «сам бере безпосередню участь у долі України». Василь Ткаченко почав писати свою книгу під час Євромайдану, в АТО вона «пішла» ще до презентації. Там, до речі, цінують і читають мудрі книжки, тож популярність їй серед українських воїнів була забезпечена.

І тональність книги, і спектр порушених у ній питань визначалися пекучими проблемами України, які постали перед нею у зв'язку з агресією Росії – анексією Криму та вторгненням регулярних російських військ на нашу землю. Врешті, політика В.Путіна загрожує не лише Українській державі, а й Європі, в якій, схоже, ще не всі це усвідомили. Втім, і українська влада досі проявляє дивовижну вайлуватість, не бажаючи називати речі своїми іменами. Так, на території нашої держави іде війна, яку розпочала Росія і яку в нас досі чомусь називають Антитерористичною операцією (АТО). Василь Ткаченко, виступаючи перед присутніми, чітко назвав систему координат: є агресор і є жертва агресора. Виходячи з цього, треба вибудовувати державну політику. Не варто сподіватися на те, що мине рік і російська імперія розвалиться у зв'язку з народними протестами та економічною скрутою всередині країни. По-перше, Путін не має наміру змінювати свою політику щодо загарбання України і не втомлюється стверджувати, особливо перед іноземцями нісенітницю про те, що «росіяни і українці – це один народ, один етнос… зі своєю, звичайно, своєрідністю, але із спільною історією, із спільною культурою, із спільним духовним корінням. Що б не відбувалося, в кінцевому підсумку Росія і Україна, так чи інакше, приречені на спільне майбутнє». Примушування до «спільного майбутнього» він і намагається здійснити – шляхом військової агресії. Таку заяву В.Путіна, вважає його колишній радник А.Илларіонов, «важко інтерпретувати інакше, ніж оголошення про початок нового етапу антиукраїнської війни». А що російський народ? Він підтримує Путіна. Менталітет росіян – імперський, це менталітет орди.

Василь Ткаченко у своїй книзі пише: «У внутрішній політиці немає жодного чинника, який міг би стримати Путіна від подальших необачних кроків щодо України. Рівень схвалення росіянами його діяльності, за даними «Левада-Центру» (Москва), зріс у червні 2015 року до 89 відсотків. Такого високого рівня підтримки російського лідера ще не було за 16 років. При цьому 64 відсотки росіян вважають, що справи в країні ідуть у правильному напрямку. Переважна більшість росіян, як раніше, підтримує рішення керівництва Росії про анексію Криму. І взагалі російське населення налаштоване агресивно: 46 відсотків не відчують особливих побоювань, що збройний конфлікт на сході України за участю громадян РФ може перерости в повномасштабну війну між Росією та Україною. При цьому 75 відсотків росіян допускають, зо збройний конфлікт між Росією і Україною може перерости у світову війну.

Інфантильність російського населення просто зашкалює: 74 відсотки опитаних вважають імовірним, що в разі війни із Заходом президент РФ Путін дасть наказ першим застосувати ядерну зброю; 50 відсотків схвалюють готовність Путіна розпочати ядерну війну; 33 відсотки упевнені, що в разі війни між Росією і США або країнами НАТО переможцем вийде Росія; і тільки 5 відсотків вірять у перемогу США або НАТО. Більшість росіян переконана, що для Росії важливіший порядок, ніж демократія, а 57 відсотків відмовляються вважати Сталіна державним злочинцем. Одне слово – психологія орди. При тому, що Путін запевняє у своїх симпатіях до українців, населення Росії чудово розуміє, що він ненавидить Україну, а тому 59 відсотків опитаних «Левада-Центром» заявили, що вони негативно ставляться до України. Недружньо ставляться 59 відсотків і до Європейського Союзу. Найбільшими своїми ворогами росіяни вважають США, Україну, Латвію, Литву, Польщу і Велику Британію».

Отже, каже автор, російський народ агресивно налаштований, і надії на те, що теперішній російський режим упаде, марні, навіть якщо росіяни будуть цілком голодні, то вони потакатимуть агресивній політиці Путіна. Тут виникає закономірне питання про політичну і моральну відповідальність народу за режим, який прийшов до влади завдяки тому ж таки народові. Як, приміром, Гітлер, який свого часу також прийшов до влади у Німеччині цілком легітимно, в результаті виборів. Ідеться і про відповідальність людини, яка була свідком злочину, але не протидіяла йому.

«Найсумніше те, – пише В.Ткаченко, – що при владі Януковича російське керівництво незмінно наголошувало на своїх симпатіях до «братнього українського народу», а вже декілька місяців по тому цей народ раптом був представлений на Майдані як збіговисько «бандерівців» і «екстремістів». І це в той час, коли український кордон з боку Росії перетинають не просто бандитські формування, а регулярні частини Збройних сил РФ, які воюють самі та здійснюють постачання зброї сепаратистам південного сходу України.

Громадська думка Росії сприймає таке, як належне, не відчуваючи за собою відповідальності (ні моральної, ні політичної – авт.) за скоєне. І, що особливо важливо, це є стійкою тенденцією суспільно-політичного життя Російської Федерації».

Як пише керівник «Левада-Центру» В.Гудков, «Населення Росії в абсолютній більшості своїй вважає, що воно не може, а тому й не повинно відповідати або навіть думати про свою участь у колективних злочинах. Відсутність моралі або, точніше, моральна неспроможність російського суспільства стають передумовами репродукції репресивних інститутів і самої людини – мстиво-агресивної, скривджено-агресивної, скривдженої, заздрісної, і, разом з тим, лукавої і пластичної».

Некритичне ставлення росіян до політики своєї влади і повністю безвідповідальне, а значить, аморальне за власну причетність за злочинні дії авторитарного режиму, який вони привели до влади, абсолютно протилежні позиції українців. Переважна більшість із них, як на мене, керується принципами – за Іваном Франком: «Кожен думай, що на тобі мілліонів стан стоїть. Кожен думай, що за нього маєш дати ти одвіт». Ми традиційно маємо претензії до влади і не лише щодо її політики, а й до порушення нею етичних норм, особливо, коли поведінка можновладців нас принижує. Почуття відповідальності українців за все, що відбувається в наші країні, цілком виразне. А ще нас різко відрізняють від росіян цінності, які ми сповідуємо. Так, більшість українців вважають найвищою цінністю свободу людини і – свободу народів. Можемо пишатися цією притаманністю нашого народу, яку, на жаль, ще не збагнув світ.

Автор презентованої книги наголосив, що наше ставлення до Росії та політика щодо неї мають бути адекватними часу. Громадяни України розуміють, що фактор Росії буде присутній у суспільному житті завжди – сусідів не вибирають. Оскільки сподівання на те, що загарбницька політика Москви з тероризмом, як її визначальним фактором, раптом зміниться на миролюбну і гуманну, марні, то для збереження самого існування української нації нам треба збудувати могутню державу з потужним сучасним оборонним потенціалом, врешті визначитися і цілеспрямовано прямувати в НАТО. Адже найпоширеніший варіант захисту від агресії – колективний. Є ще один варіант – модель відносин між США та Ізраїлем, яка передбачає щорічну військово-технічну допомогу Америки в розмірі 2 мільярдів доларів. Але щоб добиватися такого варіанту оборони держави, Україні насамперед треба створити надсучасне озброєння і боєздатну армію, висопрофесійні та патріотичні кадри якої слід плекати не на «славє руского оружія», як це майже повсюдно робиться в наших військових закладах, а на високих ідеалах українських витязів, починаючи з княжих часів і до наших днів. Одне слово, нашій армії потрібні не лише відважні й жертовні вояки-добровольці, а й українські за патріотичним духом офіцери та генерали ЗСУ. Ну, і необхідно зруйнувати «Говерлу» нашої ганьби – корупцію, навіть якщо доведеться вдатися до найжорсткіших заходів.

Під час презентації цієї дуже потрібної для суспільства книги прозвучало так багато мудрих думок, що мені понад усе хотілося, аби їх у прямому ефірі почули українські громадяни. Адже формувати, впливати на суспільну свідомість мають інтелектуали з державним мисленням. І якщо вже держава виділяє на науку та освіту 0,3 відсотка від національного прибутку, а це для неї – крах, як слушно говорили вчені люди на презентації, то, на мою думку, варто було б компенсувати вже звичне для науковців інтелектуальне волонтерство, як, приміром, видання книг власним коштом, наданням для презентацій та інших суспільно-корисних заходів за їх участю прямих телеефірів – за рахунок скорочення хоча б тих же трансляцій сесій ВР одночасно на декількох каналах.

***P.S.** Монографію Василя Ткаченка «Росія: ідентичність агресора» можна пошукати в книгарнях «Є», «Наукова думка». Як пощастить, то придбаєте, бо ж наклад, самі розумієте, невеликий.*

МИ СТАЛИ ВОЛІ НА СТОРОЖІ

НЕСКОРЕНА ГІДНІСТЬ

Вони присвятили своє життя Україні, яка для них і справді була понад усе, а любов до неї, як і любов до Бога жила у серці, як невід'ємна його частина, без якої воно б зупинилося. Бо нема сенсу жити без любові і посвяти найдорожчому. Найвищою цінністю для них була свобода, тому навіть на каторзі, в концтаборах ГУЛАГу, вони почувалися вільними: адже можна вбити людину, але не дух свободи – він незнищенний. Вони – це Дарія та Любомир Полюги, учасники національно-визвольних змагань, політв'язні, гордість і совість нації. Ми щойно відзначали другу річницю Революції Гідності, вшанували пам'ять Героїв Небесної Сотні, щодня чекаємо вістей із фронту про українських лицарів – полеглих і живих, – які захищають від російських головорізів нашу Батьківщину. Кожен із них успадкував волю до боротьби від вояків УПА, підпільників ОУН, репрезентами яких і є шановані в Україні люди – Полюги, нескорена гідність яких є взірцем людяності і сили духу. Четвертого березня пані Дарія відзначатиме своє 90-ліття, минулого року з таким же ювілеєм рідні і друзі вітали пана Любомира. Цьогоріч на Різдвяні свята виповнилося 60 років їх подружнього життя.

Дарія ПОЛЮГА-МАСЮК

Хоча «літа на зиму повернули», та душа бринить молодістю – прочитаєте їхні книги-спогади і переконаєтеся, що автор цих рядків має рацію. Трохи більше року тому вийшла друком книжка Дарії Полюги «Все ж не даремно!». Любомир Полюга написав свою фундаментальну річ «Шляхами спогадів» ще 2003-го. Ці видання, без перебільшення, мали б прочитати всі українці – щоб стати кращими, впевненішими в собі, щоб пізнати славетну історію рідного народу, навчитися йти по життю так, аби згодом з повним правом сказати: «Ми чесно йшли, у нас нема зерна неправди за собою». На жаль, ці книги недоступні через мізерний наклад – 150 примірників складає «Все ж не даремно!» Агов, добродійники з не порожніми кишенями! Візьміться за перевидання цих безсмертник книг, зверніться до воістину зіркового подружжя, і вам воздасться сторицею…

Кажуть, усе починається з дитинства, саме там – джерела формування особистості. І Дарія, і Любомир народилися і зростали у патріотичних родинах, які до останку працювали на українську справу. Дарія Масюк-Полюга народилася в місті Яворів, тут проникласе щирою любовю до краю, яку пронесла крізь усе життя. Батько Дарії, Юрій Масюк, мав великі здібності до математики, малювання і мов, на «відмінно» закінчив Промислову школу. Крім української, польської, російської, добре знав німецьку, ідиш і трохи італійську.

«Як свідомий українець, – згадує пані Дарія, – батько вів велику і просвітницьку роботу. Був клич «Свій до свого по своє!» – тому в хаті бабусі Тетяни заснував кооператив… Був головою приміської читальні «Просвіта». Організовував національні свята, фестини, вечорниці, вистави, в яких брали участь батько, мати, а часом, і ми, діти. Мама мала гарний альт і добрий слух, співала в хорі і навіть виконувала сольні номери… Батько грав на трубі в духовому оркестрі… Він був одним із засновників товариства «Сільський Господар»… Був також братчиком у нашій (гірній) церкві Успення Пресвятої Богородиці, допомагав її реставрувати, не допустивши знищення архітектурної пам'ятки дерев яного зодчества ХУП ст.. (прикро, але 2007 року, вже при рідній незалежній Україні, вона згоріла). Належав до товариства «Відродження»… Батьки жили дружно, ніколи ми, діти, не чули сварки, навіть підвищеного голосу. Вечорами батько читав нам казки та оповідання, розказував про наших князів, про козацькі походи, про різних ватажків, Січових Стрільців, які хотіли здобути Україні волю. Він передплачував українські часописи, вечорами приходили сусіди і разом читали. Нам, дітям, виписував журнали «Дзвіночок» і «Світ дитини». Кожної неділі ми з батьками відвідували церкву, а також усі громадські заходи, в яких брали участь батьки...» І далі: «Так мене виховували в сім'ї, а згодом у школі та гімназії при монастирі сестер Василіянок… Багато часу приділяли монахині нашому вихованню. Навчали любові до Бога, батьків, Батьківщини, високої моралі, доброго тону, поведінки – до старших, при столі, на вулиці, в колективів. Запам'ятався один випадок. Чи в першому, чи в другому класі ми щось накоїли, і один хлопець пішов та й доніс класній керівничці сестрі Ірині. Із цього випадку наша монахиня зробила цілу виховну годину про злочинність доносу. Мало того, що це великий гріх перед Богом, але яким злом це може обернутися для людини і навіть держави. Навела декілька прикладів з історії. Досі пам'ятаю розповідь про зраду полковника Носа і трагедію Батурина».

Цей чималий фрагмент із спогадів пані Дарії навела для того, аби читач збагнув, що вирішальну роль у формуванні особистості відіграли ті підвалини високоморальної поведінки, честі і гідності (особливо – останній приклад), які закладалися в дитинстві і були цілковитою протилежністю Павліку Морозову, підленьку поведінку якого, як ідеал стукача на рідного батька, нав'язували в СССР дітям. Коли Дарія, студентка медичного інституту, прилучилася до активної участі в національно-визвольному русі, вступила до лав ОУН, вона вже володіла тими якостями характеру, які, без перебільшення, були притаманні українським лицарям усіх епох боротьби за свободу і повністю виключали ганьбу і зраду. Її заарештували четвертого жовтня 1948 року. Після виснажливого, брутального слідства – вирок ОСО: 10 років режимних таборів. Ув'язнення відбувала в Інті. Не зламалася, не скорилася ні духовно, ні ідейно. Навпаки, загартувала свою віру та переконання. На Різдво 1956-го одружилася з Любомиром Полюгою.

До національно-визвольного руху юний Любко включився, ще будучи гімназистом, і продовжив підпільну діяльність, навчаючись у Львівському медінституті. Такий його вибір життєвого шляху цілком логічний і закономірний, бо має першоджерела в родинній традиції. Його батько, Іван Полюга, – учасник національно-визвольної війни 1919–1920 рр., активний громадський і освітній діяч у міжвоєнний період. Мати Іванна, з дому Давидович – також активна громадська діячка Львова.

«Я жив бурхливим життям, разом із моїми однолітками, вже змалку був учасником громадських заходів. У «Рідну школу» і гімназію ходив у Львові… Із ранніх літ батьки, школа, церква прищеплювали нам любов до рідного краю, до свого народу, до Бога, – згадує Любомир Полюга. – Так кристалізувалася національна свідомість, гартувався дух. Вересень 1939 року. Прихід більшовиків. Масовий, нелюдський терор, вивози, арешти, розстріли змінюють форму політичного протистояння. Потім війна. Страхіття, злочини сталінських окупантів. Під час їх відступу в'язниця Бригідки горить разом із в'язнями, гори трупів. У перші дні німецької окупації переживаємо піднесення – відновлення незалежності України. Здається, Україна стане вільною, відродиться… Та вже через кілька днів після проголошення Акту відновлення Незалежності німці заарештовують Провід ОУН, всі його організаційні мережі переходять у підпілля. Нова конспірація, нове протистояння, нова боротьба. На Волині, потім у Галичині зорганізовано відділи самооборони, що незабаром стануть основою УПА. Революційне життя вирує. Все свідоме населення Галичини, Волині і частково Великої України встає до боротьби з ворогом. Одні із зброєю в руках, інші – допомагають у цій боротьбі. Байдужих бути не може».

До наближення фронту Любомир Полюга встиг закінчити всього три семестри медінституту. Подався в Карпати. У 1944 році повертається до Львова, де виконує низку відповідальних завдань Проводу ОУН. Помешкання родини Полюгів на вулиці Курковій, 40 (нині вулиця Лисенка) у Львові стає однією із зв'язкових «хат» Головнокомандувача УПА генерал-хорунжого Тараса Чупринки. Сюди навідуються його зв'язкові Галина Дидик («Молочарка»), Катруся Зарицька («Маня»), Марта Пашківська («Мартуня»), Ольга Ількі («Роксоляна»). Любомир допомагав лікувати поранених повстанців, діставав для них ліки, нелегальні паспорти, у квітні 1946 року супроводжував і охороняв Чупринку під час його візиту до лікаря Лотовича, свого вуйка. В грудні того ж року він виніс із криївки, розташованій у розконспірованій «хаті» на Знесінні по вул. Сулимирського, 4 (нині вул. Милятинська, 4) залишені там речі командира Чупринки. Та студентом Полюгою вже зацікавилися енкаведисти. Спровокували привід, щоб викликати його в міліцію, а наступного дня – заарештували і привезли вже в управління НКВД. Чотири ночі його «обробляли», вивчали і 30 грудня випустили. А шостого січня 1947 року Любомир одержав наказ залишити Львів. То була остання Свята вечеря з рідними, в рідній хаті. Пізньої ночі він виїхав до Стрия на підпільну зв'язкову "хату", де одержав відповідальне завдання, Любомир увійшов до складу учасників штаб-квартири Головного командира УПА й Голови Проводу ОУН, брав участь в облаштуванні місця постою Чупринки – його «хати» в Княгиничах. Вона проіснувала недовго. Після провалу в Ходорові Катрусі Зарицької «Мані» 21 вересня 1947 року її ліквідували. Після тривожних новин із Ходорова Роман Шухевич мав негайно піти з «хати». Пізнього вечора, в охороні Любомира, відійшли вони до Рогатинського лісу. Командир віднайшов потрібних йому людей і попрощався з Полюгою, який негайно вирушив ліквідовувати «хату» в Княгиничах. Удосвіта 23 вересня, поранений в бою з енкаведистами Любомир, за документами Богдан Тимівчаків, потрапив у руки НКВД.

Подружжя Полюгів через місяць після одруження. Інта, Комі АРСР, 1956 р.

Він пройшов і через слідство, і через більшовицькі концтабори. Пережити поневіряння, які випали на його долю, Любомирові допомогли непохитна віра в справедливість боротьби за самостійну Україну, виплекані в дитинстві честь і відвага, безмежна любов до рідної землі, до побратимів, до родини, яку також спіткали жахіття московської тиранії. Його батьки протягом 1948–1956 рр. перебували в концтаборах. Сестра Ярослава після арешту в 1949 році перебувала на засланні в Якутській області до 1955 року. Любомир Полюга вийшов із табору на спецпоселення в межах Інти 19 грудня 1955 року.

Після одруження з політкаторжанкою Дарусею в житті подружжя розпочалася нова смуга випробовувань, які, звісно, чергувалися і з щасливими моментами, приміром, народження їхнього первістка Ростислава, а за кілька років – і другого синочка – Богдана. Наприкінці 1957 року їх звільнили з поселення, але дорога до Львова, тим більше навчання, для них були закриті. А Дарія та Любомир мріяли стати лікарями. Доля виявилася до них ласкавою, і подружжя, екстерном здавши іспит за третій курс, стало студентами Семипалатинського медінституту. Звісно, гіршого місця перебування і придумати не можна. Неподалік, згадує пані Дарія, на другому березі Іртиша, проходили випробування атомної бомби. Під час одного з таких вибухів бомби в помешканні вилетіли вікна, розбився посуд. З великим ризиком для здоров'я, – а подружжя забрало в Семипалатинськ і дворічного Ростика, вони все-таки жили, навчалися, як могли, заробляли на прожиття. Завдяки порядності ректора-казаха, після закінчення медінституту вони одержали вільні дипломи. «Нехай їдуть на Батьківщину», – сказав ректор, і вони його з вдячністю згадували все життя.

Дарія та Любомир поселилися в Цюрупинську, де їх також не забували «опікуни» з КДБ. Молоді лікарі незабаром здобули авторитет у місті, як висококваліфіковані спеціалісти та порядні люди. Їхнім справжнім захопленням стали мандрівки до історичних місць, пов'язаних із життям видатних українців, козацькою славою, як от Олешківська Січ, до 280-річчя заснування якої в листопаді 1991 року встановлена арка, на якій є дзвін із тризубом – заклик до пробудження. «Нам довелось багато пережити, – згадує пані Дарія, – але ми були оптимістами, вірили в краще майбутнє, не здавалися, незважаючи на постійний нагляд, часті виклики в органи безпеки. Нам не могли нічого «причепити». Як лікарі, ми мали великий авторитет у людей і колег по праці. Про якийсь хабар і в думці не було. Діти вчились на «відмінно», мали взірцеву поведінку. Сім'я була міцною». Обидва сини закінчили Запорізький медінститут. У Херсоні, а згодом у Цюрупинську постає Товариство української мови ім. Т.Шевченка та Рух. Започаткував його Любомир Полюга ще з трьома ентузіастами. 19 квітня 1990 року його обрали депутатом міської ради Цюрупинська. Відтак він згуртовує коло себе однодумців, готових працювати для національного відродження краю. Влітку того ж року розпочались розкопки Олешківської Січі, де 18 серпня було відкрито Пам'ятний знак. 12 серпня неподалік Чортомлицької Січі, поблизу Капулівки відбулося святкування 500-ліття створення козацтва та відзначення 310-их роковин смерті славетного отамана Івана Сірка. Ці та низка інших заходів патріотичного спрямування були організовані та проводилися за участю Любомира Полюги та його дружини.

Та вони мріяли повернутися до Львова. І повернулися 2004 року. У подружжя не було грошей на купівлю помешкання, тож домовилися з владою, що своє помешкання в Цюрупинську здадуть державі, а у Львові, відповідно, одержать інше. Здали. Привезли довідку. У Львові ж для них довго шукали і нарешті знайшли обшарпану, без фундаменту "хрущовку», в якій жили бомжі. Непридатне для нормального життя помешкання довелося самотужки ремонтувати, аби можна було заселитися. Владі патріотичного Львова мало б все-таки бути соромно за таке «пошанування» достойних громадян. Втім, Полюги долучилися до активного громадського життя у Львові, де мешкає багато інтинців, які і у вигнанні, і на Батьківщині завжди підтримували один одного. Сьогодні пан Любомир нездужає, та ювілей дружини – річ свята. Тож зберуться родиною – сини, невістки, внуки і правнуки. Нехай Всевишній усім їм примножує щастя та здоров'я на многії і благії літа.

Українці Дарія та Любомир Полюги, шляхетні люди, які достойно прожили многотрудне й непросте життя, яке гідне того, щоб без усякого пафосу назвати його подвигом в ім'я української нації та її держави. Доземний уклін вам, високодостойні громадяни!

Марія БАЗЕЛЮК

ДЕКОМУНІЗАЦІЯ

«ЗОЛОТОЇ НИТКИ НЕ ЗГУБІТЬ...»

Марія БАЗЕЛЮК

Так світочі українства, наші мудрі предки, напучували юнаків і дівчат, які виходили на дорогу життя, наказуючи не забувати коріння роду, берегти пам'ять тисячоліть про отчий край, про рідну землю. Отже, золотої нитки не згубіть… Саме такими настановами годилося б керуватися і тим, хто сьогодні, прямо чи опосередковано, причетний до перейменування вулиць, населених пунктів і соціальних об'єктів у руслі декомунізації, яку врешті взялася здійснити держава. Адже змінити всім остогидлу назву села Ленінське на якесь там Щасливе чи Веселе – не штука, тим паче, коли й у влади тепер не в пошані імперські ідоли. Інша річ – заглибитися в гомін століть, вивчити давню історію села чи селища і врешті повернути йому прадавню назву, збагнувши її першоджерела. Так, це клопітно, та вже такий наш обов'язок – перед пращурами і – нащадками. Чи завжди є усвідомлення саме такого громадянського покликання, спробую з'ясувати на прикладі своєї малої Батьківщини.

На Рівненщині, в Млинівському районі, є село Радянське – таку назву воно дістало 1963 року, а від «народження», з часів Київської Русі, іменувалося П'яннє (Піян). Восьмирічна школа, в якій ми навчалися, була П'яннівська. Село потопало в розкішних садах, навіть обабіч доріг росли вишні та черешні, а хутори – ці незрівнянні творіння рук справжніх господарів – славилися пасіками і медами. Пахощі різнотрав'я, п'янкий аромат чебрецю, рути, м'яти, запашні сіножаті і – хрущі над вишнями… Чим не ідилія українського села? А люди ж які! Вродливі, працьовиті, а що співочі… Тож назва села цілком відповідала його природним і людським притаманностям. Аж раптом, року 1962-го, в село «спустили» розпорядження, що ніяке воно не П'яннє, як було споконвіків, а П'яне, мовляв, поміщиця Лідухівська (дарма, що пани Лідухівські опинилися в наших краях, коли нашому селу було років 500 від роду) колись його продала, а виручені гроші пропила, тому воно має бути П'яне. Наша школа стала П'яненською (добре, хоч не П'яною, жартували учні). А ще за півроку-рік прийшла звістка з району від чергового Шльопкіна (такі симптоматичні прізвища мали районні начальники), що «нагорі» вирішили ощасливити село «пристойною» назвою – Радянське, нічого, мовляв, бути йому П'яним. Село і цю новину сприйняло по-філософськи: годі чекати чогось мудрого від «придурків» (так називали прийшлих начальників-самодурів) і називало себе по-старому.

Радянська назва села так і не прижилася, і коли постала незалежна Україна, люди захотіли повернути йому історичну назву. Але тоді влада,ще не вповні українська, відмахнулася. Тепер же, коли, здавалося, і перешкод нема для відновлення історичної справедливості, вони несподівано появилися у вигляді реліктів комуністичних побрехеньок понад п'ятдесятилітньої давнини. Звичайно, переважна більшість жителів села хоче повернути йому історичну назву П'яннє (п'янке, запашне). Тим більше, що, як з'ясували дослідники, вік села – щонайменше 800 років, а не 570, як ми вважали донедавна. Проте чимало є таких, які кажуть, що «не хочуть, щоб їх називали п'яними». Втім, від цього є ефективніший рецепт: у селі треба запровадити табу на пиятику та лихослів'я – не шляхом примусу, а шляхом роз'яснювальної роботи. Адже свого часу щодо алкоголю та брутальностей в П'янні панували суворі, неписані закони. Так, для чоловіка, який сказав «лихе слово», та ще й при жінках, або вийшов у люди напідпитку, двері до «Просвіти» надовго були зачинені, а ще довше його супроводжували насмішкуваті погляди односельців. Адже П'яннє ніколи не було п'яним!

Ви здивуєтеся, але нині в селі появилися і такі, які «вболівають» – і то в агресивний спосіб, в тому числі і з прокльонами, – аби залишити назву Радянське, поширюючи серед селян побрехеньки про багатотисячні витрати на переоформлення документів і т.п. Але вигадки ретроградів тут до уваги не беруть.

…У мене нема сумніву в тому, що до села таки повернеться його історична назва. Лише коли це станеться: цьогоріч, через десять чи п'ятдесят років? Чим більше люди ідентифікуватимуть себе зі своєю нацією, її історією, традиціями, мовою, культурою, тим могутнішим буде в них прагнення відновити зв'язок із родовим корінням. Невипадково «власть совєтов» намагалася його спопелити дощенту, знищити в людях гідність, посіяти зневагу до святинь, які живуть у назвах. А село П'яннє було неабияке, тому так послідовно руйнували його «совєти». Гадаю, невеликий історичний екскурс у нашому випадку доцільний.

Тим, хто забув чи не знав, нагадаю, що П'яннє мало славу повстанської твердині, чим жителі села пишалися. Як і повсюдно на Волині, тут уже влітку 1941-го постали перші загони самооборони, які згодом влилися до лав Української Повстанської Армії. У боротьбі за незалежність України Волинь була символом нескореності. П'яннє, як і вся Острожеччина – тодішній район, також у числі тих незламних. Утім, більше про це можна дізнатися із прекрасної книги теренового провідника ОУН 1939–1944 рр. Степана Семенюка «І гинули першими».

Про те, що на хуторах існували – до початку 60-их! – повстанські криївки, знали одиниці, а здогадувалась переважна більшість жителів села. Лише одну з них, в садибі нашого сусіда Шмиги, енкаведистам вдалося виявити взимку 1952 року. «Штурмували» її по-садистськи, стріляючи по дітях господаря, які кинулися врозтіч, тоді ж убили неповнолітнього сина. Повстанці загинули в криївці, але не здалися. Про лісові могили, в яких спочивали герої, жителі села не лише знали, а й потайки навідувалися до них, щоб пом'янути, помолитися. Не одна дівчина в гаю оплакувала загибель свого нареченого.

Можливо, когось із нинішніх жителів села зацікавить і ця, повстанська, сторінка його історії, яку десятиліттями фальсифікували і паплюжили дикі московські наїзники та їхні прихвосні місцевого розливу. Нині духовні нащадки цих виродків продовжують чорну справу, начепивши на себе знак ганьби і зради – «колорадські» стрічки, мабуть, на знак солідарності з російськими терористичними бандами, які з такими ж «колорадами» на грудях вторглися на нашу землю і тепер вбивають на Донбасі вірних синів і дочок України. Сімдесят років тому їхні колоради-попередники катували і вбивали українські родини під маркою УПА. Ще на початку 90-их років цей енкаведистський фальсифікат розслідував історик повстанського руху Семен Чиснок із Млинова. Його статтю «Упирі», що свого часу мала ефект бомби, як і всі інші матеріали досліджень пана Чиснока, рекомендую прочитати всім, хто ще з ними не знайомий. Це допоможе збагнути, чому окупаційна влада намагалася з усіх сил знищити пам'ять про славу села, нівелювавши правду, знеславити П'яннє, цинічно переназвавши його Радянським, яке тоді аж ніяк не було радянським за духом.

Про Волинь, зокрема, Острожеччину, у розмовах із автором цих рядків завжди з теплом згадували останній Головнокомандувач УПА Василь Кук і його заступник Василь Галаса. Дружина останнього Марічка Савчин-Галаса у своїй унікальній книзі «Тисяча доріг» розповідає про те, як у 1950–1951 рр. вони з чоловіком перебували в криївках Піанівського (вона пише саме так) лісу, згадує про вихідця з нашої місцевості, члена УГВР на псевдо «Тарас», який загинув у боях з енкаведистами і яким жителі села П'яннє, як і вся Острожеччина та Волинь, мали б пишатися. Якщо його прізвище не встановлено, то ідентифікувати «Тараса» – справа честі місцевих патріотів.

Так, втрачено багато, особливо в царині духовності, прекрасних традицій села, що ґрунтувалися на талантах місцевих жителів, які залюбки співали в сільському хорі, що славився у всьому районі, ставили самодіяльні вистави. Мені ж все життя зігріває душу пам'ять про шляхетні риси моїх односельців – їхня доброзичливість, готовність підтримати, прийти на допомогу кожному, хто її потребує, поділитися останнім, розрадити… Такі притаманності йдуть з покоління в покоління, передаються як генетичний код. Чим більше ми дбатимемо, щоб нас поважали люди за такі чесноти і наших предків і, сподіваюся, наші також, тим більше світла і добра буде в нашому житті.

То, може, панове, ми все-таки пошануємо нашу історію та «отую козацьку славу збережемо»? Повірте, вона того варта.

СЕЛО ПИШАЄТЬСЯ ГЕРОЄМ

Олександра Зламана мобілізували в армію через півроку, відколи повернувся зі строкової військової служби. Пішов, не вагаючись, за дві години зібравши в дорогу речі.

А наприкінці липня минулого року вперше за кілька місяців переступив батьківський поріг – з контузією, пораненням у ногу, але, на щастя, живий. Перебуваючи у зоні АТО, хлопець неодноразово потрапляв у гарячі, просто пекельні точки, і, слава Богу, біда обходила його стороною. Одного разу, навіть будучи пораненим, не полишив поля бою: вколов на ходу знеболювальний укол і разом з побратимами успішно завершив атаку. А контузію отримав біля міста Лисичанськ на Луганщині, коли противник обстрілював територію «Градами».

Як не прикро, але спочатку Олександр Зламан воював без бронежилета. Не було. Отримав його він від земляків-волонтерів, які зібрали кошти і купили спочатку бронежилет, а потім й іншу необхідну амуніцію. Втім, вона юнакові не знадобилася, бо після контузії його відкликали із зони АТО та відправили на лікування. Натомість усі речі Олександр передав своїм бойовим товаришам.

Утім, Олександр, залікувавши рани, може знову вирушити до своїх побратимів, в АТО, аби там, як сам він каже, довершити праведну справу – захистити українську землю від агресора.

Олександр ЗЛАМАН

НА СКРИЖАЛЯХ ІСТОРІЇ

П'ЯННЄ НА ЯЛОВИЦІ

Як свідчать історичні джерела, с.П'яннє відоме ще з княжих часів і належить до невеликого числа найдавніших поселень історичної Волині. Сьогодні важко встановити точну дату його заснування і походження назви. Ймовірно, що давня назва села «Пьян», походить від імені його засновника П'яна. Найдавніша відома згадка про село датується 1269р. але ж і до того поселення існувало. Тому напевно можна говорити про його тисячолітню історію.

«…Самому князю Волынскому Васильку Романовичу, приписывается основание в Луцке (1269 г.) Василевского монастыря который был наделен им богатыми имениями и доходными статьями…». (Архив Юго-Западной России ч.1, т.1,№ 36.) «Князь Василько Романович пожертвовал этому монастырю местечко Хмельник, села Ставок, Пьянь и Клюки с землею, лесом прудами и сенокосами». («Волынские епархиальные ведомости» №34, часть неофициальная, 1981, стр. 1086).

Доказ того, що засновником Васильківського монастиря в м. Луцьку був саме князь Василько Романович, знаходимо також у праці сучасних істориків.

«Підтверджуюча майнову власність Васильківського монастиря грамота князя Свидригайла називає його фундатором великого князя Василька Романовича що дає підставу віднести час спорудження обителі і храму до 13. ст.» (Троневич П.О. Хілько М.В. Сайчук Б.Т. «Втрачені християнські храми Луцька» Діксон, Луцьк 2001р. с.29).

Відомий історик Волині М.І.Теодорович в описі села П'яннє подає такі відомості, зокрема: « Село Пьянье, под именем села Пьян упоминается в акте от 24 апреля 1481 года – в котором сказано: Я пани Лукерия пани Игнатовая Боровиковая сознаваю сим моим листом каждому доброму кому ся его всхочет видети або чтучи его слышати: заставила есми село свое Пьян князю Михаилу и князю Константину Ивановичам Острожским у тридцати копах широких готовых грошей…» (Н.И.Теодорович. Историко-статистическое описание церквей и приходов Волынской епархии, т.2, с.987)

М.І.Теодорович при описі населених пунктів подає давні історичні назви і їх географічні координати та опис місцевості. Тому можна зробити висновок: село «Пьян», що згадується у 1269 р., і село «Пьян», про яке йдеться у вище наведеному акті (від 24.04.1481 р.), поза всяким сумнівом один і той же населений пункт.

Варто згадати і про річку, що протікає через село П'яннє і назва якої є загадкою для сучасних краєзнавців. Давня назва річки – Яловиця. Підтвердження цього знаходимо в описі сусіднього села Свищів історіком О.Цинкаловським. «Свищів або Свіщів при старому тракті з Кременця до Луцька при ріці Яловиці притоці Стиру...». (О.Цинкаловський «Стара Волинь і Волинське Полісся» в 2-х томах, Вінніпег, 1984.) Поза всяким сумнівом, мова йде про річку, що бере початок на теренах с. П'яннє і протікає біля с. Свищів.

Отже тисячолітня історія с. П'яннє є цікавою і багатогранною, але досі мало вивченою. І, на жаль, не останню роль в цьому відіграло позбавлення його історичної назви більш ніж півстоліття тому.

Андрій КИРИЛЬЧУК,
студент 4-го курсу
Національного університету
«Острозька Академія»

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

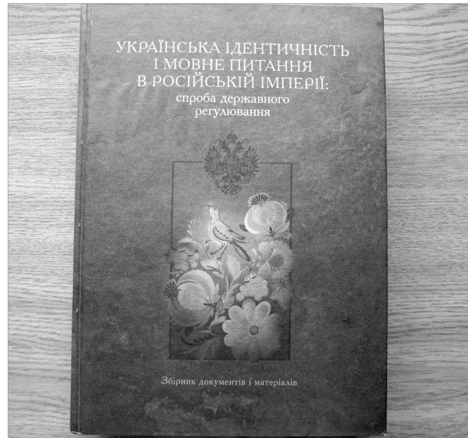
«ВАЛІДОЛЬНА» ІСТОРІЯ МОВОВБИВСТВА: ДОКУМЕНТИ ПРО РУСИФІКАЦІЮ

Тарас МАРУСИК

Важко переоцінити вихід такого збірника документів у час, який я називаю періодом «патріотичної русифікації» імені Порошенка. Легше (для влади – звісно) недооцінити фоліант, в якому на сотнях сторінок «розлита» наша «валідольна» історія мови, а точніше, як сказано у ще одній важливій праці, історія лінгвоциду. І хоча в тій книзі йдеться про XX століття, термін «мововбивство» такий самий справедливий і для XIX століття, про що свідчать опубліковані документи. Різниця лише в тому, що в XX столітті русифікація відбувалася витонченіше і підступніше.

«Українська ідентичність і мовне питання в Російській імперії: спроба державного регулювання» – це етапне видання, яке поряд зі згадуваною працею за редакторства Лариси Масенко та «Хронологією мовних подій в Україні» Віктора Кубайчука дає можливість читачеві XXI століття усвідомити масштаби русифікаторського котка. Не раз себе ловив на думці, знайомлячись із цими виданнями, що все могло скластися набагато гірше, могла наступити мовна катастрофа. Але, слава Богу, цього не сталося. Згадаймо хоча б те, що в Києві українською в кінці XIX століття розмовляла мізерна кількість родин, яку можна було перерахувати на пальцях. Відомо, як це шокувало Івана Франка, коли він приїжджав до Києва. Щоб почути рідну мову, він їхав у книгарню «Кієвской старіни», де був українськомовний продавець.

Презентоване видання незаперечно показує, що національна ідентичність взаємопов'язана з мовою. Тому невинні спроби забезпечити мінімально можливе право мільйонів українців на свою мову після 1863 року наштовхнулися на жорстокі переслідування української мови та її носіїв. Вже в той час активно формувалася практика і стереотип української як непрестижної, сільської, якою неможливо творити високе, наукове, якою, за висновком, а фактично, за доносом колишнього генерал-губернатора трьох українських губерній Анненкова, «неможливо передати абстрактні поняття чи промисел Божий».

В одному матеріалі важко охопити поданий обсяг документів і виділити з них найважливіші. Бо всі важливі для пізнання правди. Зазначу, що частину цитованих документів переклав українською, а в тих, які були написані по-українськи, збережено оригінальний правопис.

«Ми клопочемося про те, …щоб малоросійське слово користувалося в Росії тими правами на існування та розвиток, якими користуються єврейське, татарське, великоросійське, польське, німецьке і всіляке інше, – йдеться у зверненні групи українських інтелігенцій м. Одеси до голови Комітету міністрів С.Ю.Вітте у січні 1905 року, – щоб малороси в своїй Російській державі не почували себе пасинками і не були вимушені у пошуках живої води звертатися до послуг Австрії, як практикується тепер, незважаючи на всі адміністративні заборони. Бо природу нічим неможливо перемогти і «не пусти її в двері – вона увірветься у вікно». Факт розвитку української мови, якою тепер в Австрії професори двох університетів викладають науку,.. довів це з неспростовною ясністю».

Цікаво, що першим стоїть підпис вченого, громадського і політичного діяча, майбутнього члена Центральної Ради Сергія Шелухина, а серед підписів є прізвище ще одного видатного українця Івана Липи, який, до речі, мав літературний псевдонім «Петро Шелест». Отакий цікавий історичний збіг. При цьому не можу втриматися від паралелі із теперішнім. Нинішня Одеса демонструє дещо протилежне – тут почували і почувають себе комфортно українофоби й автори законів і законопроектів проти української мови Сергій Ківалов, Олексій Костусєв та його перефарбований син Олексій Гончаренко блоко-порошенківського розливу…

Ще один документ – прямий донос, датований квітнем 1907 року, з вимогою заборонити «Читанку» для народних шкіл, а її автора звільнити з посади директора народних училищ: «Ми ж надіємося, що педагогічне начальство подивиться на справу інакше, і не допустить у державній школі… навчати напівграмотних сільських хлопчаків на зіпсованому польському простонародному наріччі, який автор видає за українську мову». І гордий підпис під цим «шедевром» анонімної базгранини «Русскій пєдагог». Чимало в історії українського лінгвоциду було таких «педагогів». Згадаймо «Щоденники» Олександра Довженка із записом про доплату вчителям «за обрусіння краю».

Народ усе розумів, і як тільки з'явилася можливість самоорганізовуватися, творилися різні спілки. Цікавим є звіт 1908 року про установчі збори Спілки сільських учителів Радомишльського повіту Київської губернії. З резолюції зборів: «Становище сільських учителів невимовно важке через произвол попівсько-поліцейського уряду, що панує над шкільною справою. Цей произвол, з'являючись наслідком самодержавного російського ладу,.. перешкоджає справі національного культурно-політичного розвою українського селянства».

Дуже точна характеристика ладу, яка в основних рисах не змінилася і в нинішній Росії. Мабуть, має рацію автор передмови до праці Ф.Савченка «Заборона українства в 1876 р.» Василь Дмитришин, переклад якої подано у цьому збірнику документів, що головною і безпосередньою причиною Валуєвського циркуляру був перший український переклад Біблії Ф.Морачевського. Російська церква виявилася найпослідовнішим борцем з українською мовою.

Не забувало недремне імперське око і про український правопис. У наказі Головного управління у справах друку від січня 1886 року йшлося про знищення 12 тисяч примірників творів, надрукованих «кулішівкою»… І знову паралель із нашою недавньою дійсністю, коли ініційовані відомим мовознавцем Василем Німчуком 19 правописних змін були заблоковані розпорядженням президента Кучми, а правописна комісія втратила свій статус. Внаслідок проведеної тоді спецоперації правописна проблема не вирішена досі. А це – як повалення пам'ятників Леніну.

З документів випливає, що боротьба за українську мову охоплювала різні верстви українського суспільства і зосереджувалася не лише у найбільших містах Києві, Харкові, Одесі, але й в інших в місцевостях. Тут і лист Миколи Міхновського до професора Сумцова від грудня 1909 року з проханням погодитися написати для збірника, який би обґрунтовував необхідність запровадження навчання в школах українською мовою, і циркуляр міністра внутрішніх справ П.Столипіна (січень 1910 року) про заборону реєстрації «інородчєскіх обществ», які «мають за мету об'єднання чужородних елементів на ґрунті винятково національних інтересів», і розпорядження Київського тимчасового комітету у справах друку (травень 1910 року) про накладення арешту на брошуру «Ще не вмерла Україна» та її конфіскацію. Ось яку аргументацію для вилучення національного гімну використали тодішні чиновники: «Таким чином, у цьому творі… автор закликає малоросів до вчинення бунтівницького руху проти російського уряду і викликає у малоросів ворожість проти великоросів і російського уряду».

Дуже цікавим документом є лист учня Києво-Печерської гімназії Анатолія Самородова, датований квітнем 1914 року, до Петра Давидовича у м. Сокаль: «Було б вельми пожадання, коли ваші сокольські гімназисти листуватимуться з нашими київськими».

Надзвичайно важливу справу зробили науковці Інституту історії України НАН України (упорядник – Г.Боряк) і видавництво «Кліо» (директор – В.Соловйова), випустивши в світ корпус документів-свідчень, які показують політику Російської імперії щодо України й українців такою, як вона була. І, на жаль, є. Це видання – ще один наш багнет у боротьбі. Адже битва за Київ, за Україну триває, і це далеко не кінець.

НИНІШНЯ МОВНА ПОЛІТИКА – ПРИКРИТТЯ ДЛЯ РУСИФІКАЦІЇ

Чи гинули б люди за мову, чи вбивали б їх за неї, якщо б мова виникла й існувала лише для того, щоб забезпечити спілкування? Якби було так, то навряд чи кілька бангладеських студентів віддали б свої життя 21 лютого 1952 року. А вони не просто хотіли розмовляти рідною, а не нав'язаною їм тодішньою пакистанською владою мовою урду. Вони прагнули мати свою державу, яка б називалася не Східним Пакистаном, а Бангладеш. І тому цей день там відзначають передусім як день мучеників.

У нашій «валідольній» історії мововбивства теж є приклади такої жертовності. Згадаймо хоча б самоспалення Олекси Гірника в Каневі і Василя Макуха недалеко від Майдану Незалежності. За українську мову й українську ідентичність сто років тому убивали чорносотенці Муравйова в Києві. Нині вони мають своїх послідовників серед опричників Путіна на сході України.

Риторичність запитання, з якого я розпочав: чи гинули б люди за мову, якщо б вона виконувала тільки комунікативну функцію, очевидна. Але далеко не для всіх сьогодні це зрозуміло. І найгірше – для перших осіб держави, які зайняли нові крісла після Революції Гідності, після геройства тих, хто, зокрема, й на цьому вже святому місці були вбиті, поранені, покалічені чи вціліли.

Тому фактичне продовження політики начебто двомовності, успадкованої з радянських часів, яка служить прикриттям для русифікації, є сьогодні незрозумілим і неприйнятним. Ба більше – посилення позицій російської мови в Україні за рахунок української є злочином проти держави та її майбутнього.

У нас досі діє антиукраїнський, ухвалений з кричущими порушеннями регламенту Верховної Ради закон Колесніченка-Ківалова. Нагадаю, що 23 лютого збігає два роки з того часу, як Верховна Рада ухвалила закон «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про засади державної мовної політики». Тодішній голова Верховної Ради і виконувач обов'язків президента України Турчинов не підписав цей закон, знехтувавши таким чином угоду 2012 року про створення коаліції у майбутній Верховній Раді, пункт 6 якої звучав так: «Скасувати Закон «Про засади державної мовної політики» як антиконституційний, такий, що розколює суспільство, та ставить під загрозу державний статус і розвиток української мови».

Хоча нині Турчинов і Порошенко перебувають у різних партіях (а за своє політичне життя вони змінили не один партійний офіс), у питанні мовної політики вони однодумці. Але саме Порошенко озвучив підступну й маніпулятивну, а тому дуже небезпечну тезу про те, що російською мовою Україну люблять не менше, ніж українською, та що російська агресія закрила спекулятивне мовне питання в Україні. Крім того, він час від часу озвучує якісь ефемерні відсотки російськомовних й українськомовних захисників на східному фронтів, не називаючи, хто і як підраховував ті відсотки. Зрозуміло, що ніхто такого соціологічного опитування на фронті не робив, але ця брехня потрібна президентові заради його уявного блага. Як відомо, благими намірами устелена дорога до пекла. «Патріотична», як я її називаю, русифікація імені Порошенка точно не приведе до раю.

На совісті Порошенка – голова Конституційного суду Юрій Баулін, який мав бути звільнений ним відповідно до постанови Верховної Ради 24 лютого 2014 року «Про реагування на факти порушення суддями Конституційного Суду України присяги судді». Більше того, проти нього і ще 11 суддів Конституційного суду мало бути порушене кримінальне провадження. Нічого не було зроблено, і Баулін досі на посаді і досі блокує розгляд конституційного звернення 57 народних депутатів України 2014 року з проханням визнати закон Колесніченка-Ківалова «неконституційним повністю у зв'язку із невідповідністю його положень Конституції України».

І про прем'єр-міністра не забудьмо. Він, з дозволу сказати, «духовний брат» Турчинова і Порошенка. У 2014 році Яценюк запропонував закріпити в українському законодавстві спеціальний статус для російської мови і захист цієї мови. А для української за два роки не зробив нічого, навіть не затвердив Державної програми всебічного розвитку і функціонування української мови. Таким чином він продовжив традицію Азарова, і вперше від 1991 року Україна живе без цієї програми. Остання програма закінчилася у 2010 році. А та робоча група, яку на доручення Януковича створив Азаров, для внесення змін у закон Колесніченка-Ківалова і затвердження програми, прем'єр-міністр Яценюк ліквідував 4 березня 2015 року.

Згадані політики у приватному житті спілкуються російською мовою, а один із них є парафіянином московської церкви. Виходить, що нову мовну політику в нас визначають люди, які вважають мову засобом комунікації, робочим інструментом, образно кажучи, рукавицями, які можна змінювати. Ті, хто так говорить і думає, є гендлярами. Мова – це, перефразовуючи відомий вислів, храм буття, а тому гендлярі у цьому храмі не мають права торгувати. Бо це – не гендль, а продаж майбутнього. Тому ми, громадські діячі, небайдужі громадяни мусимо пильнувати за нашим спільним храмом, бо ми не меншою мірою відповідальні за долю нашої землі.

Тарас МАРУСИК,
журналіст, публіцист, перекладач з французької. Координаційна рада з питань захисту української мови при КМО «Меморіал» ім. Стуса

 НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС

ГАЗОГІН NORDSTREAM-2: *ЧИ ЗУПИНИТЬ ЄВРОПАКТ ПУТІНА-ШРЬОДЕРА?*

Наталка ПРУДКА

Наприкінці січня Європейський парламент ухвалив резолюцію, в якій закликав країни ЄС не допустити будівництво другої черги глибоководного Північно-Європейського газопровідної магістралі по дну Балтійського моря (NordStream-2) в обхід України. Європарламент закликав не допустити повної зупинки газотранспортної системи України, потужності якої розраховані на щорічне постачання 151-го мільярда кубометрів газу в Європу.

Протягом більш ніж півстоліття газові магістралі України несуть «блакитні» потоки з Росії до 18-ти країн Європи, а Україні приносять мільярдні доходи та надають особливого статусу на геополітичній карті Європи. Якщо ж європейські компанії разом з «Газпромом» збудують другу чергу цього обхідного шляху (третього за рахунком), послуги нашого газо гону більше не знадобляться Європі.

Втрати понесе не лише Україна (після запуску трьох обхідних шляхів транзит через Україну вже впав вдвічі – до 62 млрд кубометрів в 2014 році). З огляду на військову агресію з боку Кремля, Європейський Союз прикладає чимало зусиль, щоб зменшити обсяги партнерства з країною-агресором, роблячи ставку на диверсифікацію джерел постачання енергоносіїв. Тобто, ЄС намагається якомога скоріше знайти хоча б часткову заміну російського газу.

Тому у своїй резолюції Європейський парламент застерігає: магістральний газопровід, що його планує збудувати російський «Газпром» в партнерстві з низкою європейських компаній по дну Балтійського моря до узбережжя Німеччини, може стати перепоною в реалізації стратегії ЄС в питанні диверсифікації джерел енергії.

КРАХ РОСІЙСЬКИХ ПЕРСПЕКТИВ?

Пристрасті навколо проекту Nord-Stream-2 спалахнули у вересні 2015 року – відразу після того, як російський «Газпром» підписав угоду зі світовими лідерами в газовій царині – Shell, OMV, E.On. про будівництво двох ниток морського газогону потужністю 55 млрд кубометрів на рік, що постачатимуть газ із Росії в Німеччину в обхід України, Білорусії та Польщі.

Першим проти цього проекту виступив президент Польщі Анджей Дуда: «Будівництво NordStream-2 в обхід України порушує енергетичну єдність Європи». Він справедливо підкреслив, що причини для будівництва, перш за все, політичні, а не економічні.

Згодом декілька країн Центральної та Східної Європи (крім Чехії та Греції) звернулися в ЄК з вимогою закрити проект NordStream-2. Ініціаторами виступили Польща та Словаччина, а потім їх підтримали Угорщина, Румунія, Естонія, Латвія та Литва.

Компанія «Нафтогаз України» також подала скаргу проти будівництва Nord-Stream-2 до Секретаріату Енергетичного Співтовариства (членство України з 2011 року), яку на початку січня 2016-го року Секретаріат передав на розгляд Європейської Комісії. В результаті Європарламент ухвалив вищезгадану резолюцію.

Приводом для скарги стали порушення європейського законодавства в царині енергетики і, зокрема, третього енергетичного пакету ЄС. Зокрема газопровід NordStream-2 не відповідає вимогам щодо розділення функцій транспортування та постачання газу (unbundling), які діють в ЄС, а тому не сприятиме розвитку конкуренції та погіршить безпеку поставок газу на європейський ринок.

ПАКТ ШРЕДЕРА-ПУТІНА СТАРТУВАВ У 2005-МУ

Проте не все так однозначно, як може здатися на перший погляд в плані зупинки будівництва другої черги проекту Nord-Stream. Бізнес-інтереси німецьких фірм з російським «Газпромом» переплелися настільки міцно, що розірвати їх буде дуже складно. Детальніше про це трохи пізніше.

Проект будівництва другої черги газопроводу NordStream-2 став логічним продовженням розпочатого 2005-го року будівництва глибоководного Північно-Європейського газопроводу по дну Балтійського моря для постачання російського газу в Німеччину та Великобританію.

В 2005 році Європейський Союз підтримав ініціативу «Газпрому», чим спровокував незадоволення низки східноєвропейських країн. Проект отримав яскраво виражене політичне забарвлення, зумовлене тим, що підписання угоди відбулося за 10 днів до виборів в німецький бундестаг.

Українська влада того часу, тобто, після помаранчевої революції, не вірила, що такий проект взагалі може бути реалізований. Проект оцінили як спробу Путіна допомогти своєму другові Шредеру отримати додаткові голоси на виборах. До того ж, були застереження, що опонентка канцлера Ангела Меркель в разі перемоги на виборах християнських демократів могла взагалі відмовитися від цього проекту.

Відчуваючи неминучість колосального переділу газового ринку Європи, проект іронічно охрестили «Пактом Путіна-Шредера». Керівники східноєвропейських країн вважали, що новий газовий альянс німців та росіян був спланований для внесення змін в політичну карту Європи.

Проект NordStream став третім альтернативним газопроводом, що пролягав в обхід України, позбавляючи нашу державу мільярдних доходів за транзит газу. Європа зробила ставку на Кремль, який створював образ України на світовій арені як не надійного постачальника газу. Хоча насправді все було з точністю до навпаки.

Стартував проект NordStream у Берліні – у вересні 2005-го федеральний канцлер ФРН Герхард Шредер та президент Росії Путін «благословили» альянс трьох учасників європейського ринку газу: керівники російського «Газпрому» та німецьких концернів BASFAG і E.ONAG підписали відповідну угоду і відразу ж почали це надзвичайно дороге та екологічно небезпечне будівництво.

Наприкінці 2011-го був введений в експлуатацію цей надзвичайно дорогий глибоководний маршрут від російського Виборгу до німецького Грайфсвальда (дві паралельні гілки по 1200 км кожна).

До речі, тоді в Європі також вирували пристрасті на тему доцільності проекту з точки зору екологічної безпеки, але його будівництво не зупинили. Як станеться цього разу – покаже час.

Потужності цієї магістралі дозволяють щороку перекачувати в Європу 55 млрд кубометрів газу. За даними компанії Nord-StreamAG, 2015-го року обсяги транспортування газу зросли до 39,1 млрд кубометрів, тобто, рівень завантаження – 71 відсоток, тоді як в попередні роки було ще менше.

Але не повна завантаженість першої черги газогону NordStream не стала на заваді для подальшого розвитку цього проекту, адже Західна Європа зробила ставку на унікальні газу, яких вистачить на сотні років.

NORDSTREAM РОЗРАХОВАНИЙ НА УНІКАЛЬНІ РОДОВИЩА В РОСІЇ

Для завантаження газопроводу Nord-Stream у майбутньому планується використовувати одне з найпотужніших у світі та унікальне за покладами Штокманівське газоконденсатне родовище: його запаси становлять майже 4 трильйони кубометрів газу! Воно розташоване в територіальних водах Росії в Баренцовому морі – за 550 км від Мурманська. Глибина моря там сягає до 340 метрів.

З цього родовища росіяни спільно зі світовими лідерами нафтогазового сектору планують щороку видобувати майже 70 млрд кубометрів газу, основним споживачем якого мали б стати країни Західної Європи. Але спочатку в його розробку потрібно інвестувати $15–20 млрд – західні компанії готові вкладати такі кошти.

Розробку цього родовища відклали до 2017 рік, адже для заповнення першої черги NordStream вже були підготовлені інші потужні джерела газу.

На першому етапі основною сировинною базою для газопроводу NordStream стало Южно-Русское газонафтове родовище Ямало-Ненецького автономного округу в Тюменській області. Його запаси також унікальні – більше трильйона кубометрів! Нині там щороку видобувають понад 25 мільярдів кубометрів газу.

Ліцензіями на геологічне вивчення та розробку цього родовища володіє ОАО «Севернефтегазпром», акціонери якого – «Газпром» та німецькі BASFi E.ONRuhrgas.

Бізнес-інтереси цих компаній зайшли настільки далеко, що навіть складно повірити в те, що ухвалена Європарламентом резолюція по проекту NordStream здатна зупинити цей проект. Питання в тому, чи переможе політична доцільність над економічною вигодою.

Зокрема, «Газпром», обмінюючись активами з BASF, збільшив свою частку в статутному капіталі німецької Wingas до 50 відсотків, а також отримав частку в німецькій провідній компанії Wintershall (49 відсотків), яка, до речі, володіє правом на розробку родовищ у Лівії – ще більш унікальних, ніж у Росії.

І що дуже важливо: увійшовши до статутного капіталу цих німецьких компаній, «Газпром» отримав доступ до кінцевого споживача Німеччини, тобто, до «живих» коштів за поставлений газ. Цілком очевидно, що виштовхнути «Газпром» з німецького ринку навряд чи вдасться.

До речі, на момент старту проекту NordStream в 2005 році, газ в Росії продавали по $35 за тисячу кубометрів, тоді як в Європі він тоді коштував дорожче $200-т, тобто, стільки ж, як і нині, коли ціна на експортний газ впала приблизно до $200, тобто, до розрахункового рівня, закладеного в проекті NordStream на момент його запуску.

УКРАЇНА ВТРАТИЛА ПОЛОВИНУ ТРАНЗИТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Втрачати свій транзитний потенціал Україна почала відразу після того, як Росія будувала один за одним обхідні шляхи для нарощування газової експансії до Європи. Водночас українська влада ніяк на це не реагувала.

Росіяни планували якомога скоріше наростити постачання в далеке зарубіжжя до 190 млрд кубометрів газу. До виставленої планки залишилося зовсім небагато: 2016 року «Газпром» планує експортувати в Західну Європу і Туреччину 160 млрд кубометрів газу.

В 90-их роках Європа заявила про формування єдиного енергетичного простору, щоб залучити на свій ринок постачальників газу з метою задоволення наростаючих потреб західних країн. Тоді був оголошений прогноз про зростання на 50 відсотків обсягів споживання на десятиріччя.

«Газпром» відразу ж заявив про свою готовність збільшити обсяги постачання на 60 млрд кубометрів на рік – за рахунок введення транснаціонального магістрального експортного газопроводу Ямал-Європа завдовжки 2000 км, який з`єднав родовища північного Сибіру з Європою.

Так народився перший обхідний маршрут постачання російського газу в Німеччину без України – збудували магістраль «Ямал-Європа», перша гілка якого дозволяє транспортувати до Берліну приблизно 33 млрд куб м газу на рік (запустили 1999 року).

Отже, Європа з легкістю проігнорувала транзитні можливості України, повіривши Путіну, який неодноразово заявляв на весь світ: «Україна «тырила» російський газ».

Другий проект в обхід України запустили 2002-го року по дну Чорного моря під назвою «Блакитний потік» – ця магістраль розрахована на транспортування приблизно 16 млрд кубометрів газу в рік з Росії до Туреччини.

Третім став проект «Північний потік» – NordStream, точніше, його перша черга. Тепер перед ЄС постало питання, як зупинити другу чергу, тобто, NordStream-2.

Якщо просумувати потужності діючих альтернативних газопроводів, то обсяги обхідних маршрутів вже досягли 104-х мільярдів кубометрів на рік. Якщо ЄС не зупинить будівництво NordStream-2, то загальна пропускна потужність сягне 160 млрд кубометрів – це майже на 10 мільярдів більше, ніж пропускна здатність українських магістралей в напрямку європейських країн.

Цілком очевидно, що газу для наших магістралей не буде взагалі. До введення в дію вищезгаданих обхідних магістралей обсяги транзиту російського газу до європейських країн територією України в середньому становили приблизно 120-130 мільярдів кубометрів на рік.

І хоча тоді плата за транзит була смíхотворно низькою, щороку газотранспортна система України приносила до державної скарбниці доходи, еквівалентні $2,5 млрд. До 2005 року в якості оплати Україна отримувала дешевий російський газ – у перерахунку за транзитні послуги він коштував $50 за тисячу кубометрів.

З введенням трьох обхідних шляхів та з переходом в 2005 році на грошові розрахунки з «Газпромом», ситуація різко погіршилася – транзит упав майже вдвічі.

Як повідомили автору в «Нафтогазі України», в 2015 році через Україну транспортовано 67,1 мільярда кубометрів газу (в 2014 – 62 млрд). Звісно, що й доходи впали приблизно вдвічі, тоді як вартість газу зросла на кінець минулого року більш ніж у 4 рази порівняно з періодом до 2005 року.

Фактично Україна вже втратила майже половину свого транзитного потенціалу. Якщо ж Європа не зупинить будівництво газогону-2, найпотужніша в світі система транспортування газу до Європейського Союзу стане реліквією радянських здобутків.

Чинна на той час українська влада (до речі, помаранчева), включно з керівництвом НАК «Нафтогаз України», не вірила в реальність реалізації проекту NordStream, тому обмежила свої дії насмішками над нібито нездійсненими мріями росіян.

Кадровий склад «Нафтогазу» був розгромлений з метою революційної доцільності, а ті, хто справді намагалися щось змінити, не змогли достукатися до високих владних кабінетів. Внаслідок бездіяльності, Україна вже вдвічі зменшила транзит газу до Європи.

ВЛАДА ПРОТИДІЄ ПОБУДОВІ ДРУГОЇ ЧЕРГИ NORDSTREAM-2

Щоб зберегти хоча б ту половину, що залишилася, влада зробила перші кроки в напрямку протидії побудові газогону NordStream-2. Зокрема, президент Петро Порошенко після переговорів з віце-президентом США Джозефом Байденом в Давосі заявив: «Це чисто політичний проект. Україна та США єдині в питанні критики цього проекту – він спрямований і проти України, і проти значної кількості країн ЄС. Ми повинні активно діяти для того, щоб його зупинити».

Заяви з приводу реальної загрози щодо подальшої долі однієї з найпотужніших світових газотранспортних систем, днями зробив керівник НАК «Нафтогаз України» Андрій Коболєв.

Закінчення на 9-й стор.

ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА

ІНВЕСТИЦІЇ В МАЙБУТНЄ:

ЗРІДЖЕНИЙ ГАЗ ПРИПЛИВЕ ПО ЧОРНОМУ МОРЮ

Американська компанія International-ConstrructionConsulting, LLC планує збудувати в Одеській області LNG-термінал для регазифікації зрідженого газу, що постачатиметься танкерами по Чорному морю з південних газоносних країн.

На спорудження заводу, потужності якого на першому етапі будуть щороку виробляти 5 млрд кубометрів газу, американці обіцяють залучити до $600-700 млн приватних інвестицій. В разі успішної реалізації, ця ініціатива стане одним з найпотужніших інвестиційних проектів в Україні, і своєрідним взірцем для подальшого залучення іноземних інвесторів.

Доцільно відразу ж уточнити, що запланований до реалізації проект не має нічого спільного з широко розрекламованою ініціативою часів Януковича. Колишня влада намагалася створити видимість диверсифікації джерел постачання енергоносіїв в Україну, а насправді робила все, щоб унеможливити нашу енергетичну незалежність від Росії.

*Водночас власник компанії InternationalConstrrructionConsulting, LLC **Грег ЛАМБЕРСОН**, маючи досвід співпраці з такими акулами бізнесу як Шелл, Шеврон, Брітіш Петролеум, в інтерв'ю автору сказав, що його компанія таки доведе, що проект створення LNG-терміналу буде ефективним і рентабельним. А його акціонери, серед яких будуть й українські компанії, отримають задоволення від участі в цьому перспективному, на його переконання, проекті.*

Грег ЛАМБЕРСОН

– Скажіть будь-ласка, в чому суть та мета запланованого в Україні проекту?

– Ми хочемо організувати доставку зрідженого газу в Україну і після регазифікації передавати його на внутрішній ринок по трубопровідній системі. Наша мета – постачати газ в Україну, щоб замістити ті обсяги, які Україна купує в Росії. Крім того, ми хочемо продемонструвати інвесторам, що в Україні можна реалізувати проект без корупційної складової, чесно, прозоро – так, як це робиться в західних країнах.

– Ви вже побували в Одесі. З ким зустрічалися і які питання вирішували?

– Так, ми були в Одесі. Там ми провели переговори з керівниками декількох компаній, але поки що рано оприлюднювати їхні імена, адже поки що вони не давали на це згоди. Свій проект ми плануємо реалізувати спільно з компаніями, які повірили в нашу ідею. Проект повинен бути максимально прозорим.

– А чи зустрічалися Ви з керівництвом Одеської області, адже для спорудження LNG-терміналу Вам доведеться отримати певні дозвільні документи від місцевої влади?

– Так, нам потрібно буде отримати певні дозволи від Одеської влади, а також від уряду України. Але поки що ми з представниками влади про це не говорили, хоча плануємо провести такі зустрічі.

Це наш перший візит в Україну. Ми робимо перші кроки, тому спочатку зустрілися з представниками Посольства США в Україні – там повинні знати, що ми плануємо реалізувати проект будівництва LNG-терміналу і розраховуємо на підтримку. Наші переговори з Посольством США стосуються саме того, яку допомогу ми отримаємо від них, і, можливо, підтримка буде на рівні Посла США в Україні.

– З якої країни можуть здійснюватися поставки зрідженого газу до Одеси – можливо, це буде газ із Азербайджану, Катару, Алжиру чи з іншої країни?

– Поки що немає точної відповіді на це запитання. Зараз дуже багато заводів, зокрема й ті, що вийдуть на лінію з LNG-поставками цього року. Так що у нас вибір LNG-поставок достатньо великий.

– В Україні був гучно розрекламований аналогічний LNG-проект за часів Януковича – тоді ставку робили на газ із Азербайджану. З приходом до влади нова команда заявила про безперспективність проекту, адже на східному узбережжі Чорного моря Азербайджан не збудував завод з виробництва зрідженого газу. А без цього неможливі поставки до запланованого українського LNG-терміналу.

– Так, Азербайджан і Грузія почнуть виробляти зріджений газ лише через 4–6 років, а нам потрібно набагато скоріше. Термін, який знадобиться для розробки проектної документації та спорудження LNG-терміналу в Україні, може тривати від 8 до 24 місяців.

– Можна було б переорієнтуватися на поставки з інших країн, але влада заявила, що це проблематично, адже, щоб доправити паливо до Чорного моря, необхідно пройти дуже вузьку протоку Босфор, яку контролює Туреччина, а вона, нібито, не дасть дозволу.

– Так, прохід через Босфор – це один з критичних моментів. Але у нас є доступ до аналітичних розробок, які свідчать, що прохід через Босфор з точки зору екології та безпеки не матиме ніяких проблем. Ми добре розуміємо, що прохід через Босфор – це політична проблема, і ми будемо працювати з метою її вирішення. Останнім часом політична ситуація на світовій арені дуже змінилася.

– Нібито при проходженні через Босфор для танкера дедвейтом 150 тис тонн і довжиною близько 300 м потрібно забезпечувати особливі умови: потрібно перекрити зустрічний рух, надати спеціальний супровід LNG-танкеру і т.д.

– Так, згідно з діючими договорами, при проходженні танкерів довжиною понад 250 метрів через протоки Босфор і Дарданелли потрібно забезпечити супровід двома спеціальними тягачами. Але прохід LNG-танкера не буде більш проблематичним, ніж прохід корабля з мінеральними добривами, що нині там здійснюється. В дійсності гальмом став чисто політичний момент. Існують розрахунки, що прохід LNG-танкера через Босфор загальмує прохід інших кораблів лише на дві хвилини, а, можливо, й менше.

– Падіння цін на нафту на світовому ринку потягнуло спад цін і на газ. Для наших споживачів це вигідно, але Ви, мабуть, повинні орієнтуватися на такий рівень рентабельності, який зробить проект самоокупним. Нині в Україні ціна на газ впала приблизно до $200 за тисячу кубів, тоді як рік тому було в 2–2,5 раза більше. За якою ціною потрібно купувати зріджений газ в інших країнах, щоб після доставки в Одеський LNG-термінал його вартість була конкурентна порівняно з діючою на нашому ринку?

– Саме цими розрахунками ми займатимемося впродовж наступних двох місяців, щоб зрозуміти ситуацію і зробити правильний вибір.

Стартовий обсяг запланованого виробництва – 5 млрд кубометрів газу на рік. Потім усе залежатиме від ситуації на українському ринку газу, адже споживання газу скорочується, а власний видобуток почне зростати. Головна мета проекту – щоб Україна стала енергетично незалежною державою, якій з часом взагалі не потрібно буде імпортувати газ.

– Мабуть, зробивши ці розрахунки, Ваша компанія вибере й постачальника зрідженого газу в Україну?

– Дійсно, ми проаналізуємо нині діючі світові ціни на газ і зробимо прогноз на майбутнє. Ми намагатимемося підписувати довгострокові контракти з постачальниками зрідженого газу, враховуючи його ринкову вартість. Крім того, буде передбачено хеджування ризиків, щоб, у разі падіння ціни на газ, проект не став збитковим.

– У разі успішного старту, як буде виглядати LNG-термінал: це буде плавуча платформа для прийому танкерів із зрідженим газом, чи, можливо, буде збудовано стаціонарну споруду?

– Ми плануємо використовувати плавучий завод – це буде LNG-термінал, поруч з яким зможуть швартуватися танкери. Зріджений газ з танкерів буде перекачуватися на цей завод, де він буде регенеруватися (*перетворюватися з рідкого стану в газоподібний.* – **Ред.**) і подаватися в газопроводи для подальшого господарського використання.

Переваги плавучих заводів у тому, що це екологічно чистий проект, адже не потрібно щось будувати на березі чи в морі. Крім того, його вартість значно нижча порівняно зі стаціонарними спорудами, а ще – його можна набагато швидше запустити у дію.

– Якими Ви бачите умови своєї роботи в Україні. Можливо, будівництво LNG-терміналу здійснюватиметься як державно-приватне партнерство?

– Поки що ми розглядаємо реалізацію цього проекту лише зусиллями приватної компанії. Далі, можливо, виникнуть й інші варіанти. Якщо зацікавленість до проекту виявлять державні компанії, вони зможуть брати участь.

Поки що єдине, що нам потрібно від держави, це гарантії безпеки для нашого бізнесу. Ми залучатимемо приватний капітал у різних форматах, зокрема, інвестори володітимуть частиною акцій. Намагатимемося уникнути боргових зобов'язань, тобто, не будемо залучати кредити. Це будуть прямі інвестиції в Україну.

– Який обсяг інвестицій планується залучити?

– Це буде відображено в проектних розробках, які ми плануємо зробити найближчим часом. Думаю, протягом трьох років буде залучено $600–700 млн. Щороку у нас будуть певні операційні витрати. Ми плануємо створювати в Україні якомога більше робочих місць – і не на короткий термін, а на довгострокову перспективу.

– З огляду на назву Вашої інжинірингової компанії – InternationalConstrruction-Consulting, LLC, вірогідно, компанія займається організацією проектів в різних куточках світу? Скажіть, а чи доводилося Вам працювати з кимсь із відомих лідерів у цьому сегменті бізнесу?

– Так, звичайно. Ми займаємося організацією та управлінням проектами в усьому світі. Ви згадували проекти в Африці. Як консультанти проекту з виробництва зрідженого газу, ми три роки працювали в Анголі. Одна з останніх наших робіт – це проект у Новоросійську – там ми працювали з компанією Шеврон. На Сахаліні та Алясці – з компанією Ексон.

На умовах аутсорцінгу ми працювали з багатьма світовими лідерами – Брітіш Петролеум, Шелл, ЕксонМобіл, Шеврон. Ми управляємо процесами з виробництва та реалізації зрідженого газу в різних куточках світу.

Я хочу, щоб запланований в Україні проект став би вигідним для наших акціонерів, серед яких будуть і українські компанії. Ми хочемо об'єктивно висвітлювати цей проект і в Україні, і в США. Ми намагатимемося показати, що LNG-проект можна реалізувати в Україні. Це стимулюватиме залучення інших інвесторів – вони повинні зрозуміти, що в Україні є майбутнє.

Розмову вела Наталка ПРУДКА

Довідка.

*Перетворення природного газу в рідку фазу – шляхом його охолодження при температурі мінус 162єС – дозволяє зменшити його обсяг **більш ніж в 600 разів**, що робить можливим його транспортування спеціально обладнаними танкерами. Потім цей газ **знову перетворюють у газоподібний стан** на спеціальних регазифікаційних терміналах і подають його в місцеві газопроводи для подальшого споживання.*

*Технологія зрідження природного газу (англійською мовою LNG, тобто liquefiednaturalgas) зробила світовий газовий ринок більш **гнучким та мобільним**, адже відпала потреба в трубопровідних системах для поставок газу з віддалених точок земної кулі.*

Наприклад, Японія стовідсотково задовольняє свої потреби за рахунок зовнішніх поставок LNG морським шляхом. Країни-лідери з поставок зрідженого газу: Катар, Малайзія, Алжир, Індонезія, Австралія та інші.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС

ГАЗОГІН NORD STREAM-2...

«Будівництво газопроводу NordStream-2 знищить український маршрут транспортування газу до Європейського Союзу. Якщо NordStream-2 збудують, український маршрут припинить існування. Європейський Союз принесе в жертву існуючі потужності на 151 мільярд кубічних метрів на користь нових 55 мільярдів, щоб покрити майбутнє зростання попиту» (*на газ в Європі.* – **Ред.**), – сказав Андрій Коболєв.

НЕ РАЙДУЖНІ ПЕРСПЕКТИВИ «ГАЗПРОМУ»

Цього року «Газпром» планує експортувати в Західну Європу і Туреччину 160 млрд кубометрів газу (в 2015 – 159,4 млрд), – повідомив пресі голова ради директорів «Газпрому» Віктор Зубков.

«За останні 3 роки «Газпром» поставив в Європу 467 млрд кубометрів газу. Що буде далі, складно сказати, але ми розраховуємо на 160 млрд», – каже В.Зубков. Доходи «Газпрому» скорочуються, адже ціни на газ падають слідом за нафтовими. І хоча ціни значно вищі порівняно з собівартістю видобутку, удар для російського бюджету стає все більш відчутним.

У першому кварталі цього року експортна ціна для «Газпрому» впаде на $100. «Для «Газпрому» в першому кварталі 2015 року ціна становила $284 за тисячу кубометрів. За нашими розрахунками, в першому кварталі цього року вона може скласти $180, тобто, ми втрачаємо $100 на кожній тисячі кубометрів», – повідомила директор ООО «Газпром експорт» Олена Бурмістрова.

Але нинішнє падіння вартості газу не зупиняє Росію від бажання нарощувати газову експансію в Європу, адже країна володіє унікальними родовищами газу. Проте, з огляду на агресивну політику Кремля, Захід, схоже, дійсно таки налаштований зупинити (чи призупинити) раніше започатковані газові альянси з росіянами.

Закінчення. Початок на 8-й стор.

НОВИНИ БУКОВИНИ

НАС – НЕ ПОДОЛАТИ

Світ захоплюється мужністю і сміливістю наших молодих людей – і на Майдані, і в зоні АТО. Скільки їх пішли на самопожертву, ціною свого життя стали живим щитом, аби не здатись підлому агресору.

Щемить серце, коли дивляться на нас з екранів телевізора наші воїни – захисники, поранені, покалічені на сході України.

Їх милі очі випромінюють доброту, якусь особливу сердечність, а це ще більше розчулює нас. Та вони так мужньо тримаються, говорять, що як тільки поправляться, бо перебувають у госпіталях, на лікуванні, то зразу поїдуть до друзів в АТО відбивати ворога – нападника на рідній Землі. Яка ж це велика відданість своїй Вітчизні, яке в них велике почуття патріотизму, переконаність, що свою Україну нікому не віддадуть, що її потрібно звільняти від кремлівського найманця – Росії. Того, який жити не може, як не сунеться на чужу Землю. Це і Нагірний Карабах, це і Абхазія, це і Придністров'я. Споконвіку цей народ зариться на чуже. Наш народ ніколи не зазіхав на чуже, як зайди з Російської імперії. Але і свого не віддамо. А коли Путін і всі його поплічники ще і говорять, що їх людей (чи можна їх назвати людьми?) на сході України немає… То вибачте, це коли плюють в очі, а кажуть, що дощ іде.

Депутати з «Опозиційного блоку» не переставали говорити, що треба домовлятися вести перемовини. Та з ким? З тими, хто окупував тимчасово нашу Землю? Ще б, може, вони нам диктували свої умови? Цього, розуміємо, що ніколи ні за яких умов не буде.

Йшли б вони в тайгу займати ті землі, що пустують. А вони захотіли наших, теплих. Та чуже вас не зігріє. І всякому чужому нападнику завжди дасться відповідь.

По всій Україні розгорнута така величезна робота – допомогти нашим захисникам. Особливо це було відчутно до Нового року, в час Різдвяних свят, щоб воїни на Сході не відчували себе обділеними новорічними, святковими гостинцями. Знаю дуже багато педагогів шкіл, гімназій, багатьох закладів, які залучали до цієї справи своїх учнів, і вони працювали на славу. Так, учні Чернівецької гімназії №5 під керівництвом Галини Йосипівни Абрам'юк, висловили свої почуття, підтримку воїнам на листівках, малювали, вирізали якнайкращі привітання – побажання триматись, щоб наші захисники знали, що ми тут за них дуже турбуємось. І, головне, поверталися додому живими, бо ми їх дуже-дуже чекаємо.

На жаль, інколи ми несемо непоправні втрати. Горе родини, яка понесла втрату чи то сина, чоловіка, друга, брата, ми сприймаємо їх біль, як наше горе. Хочемо на весь світ кричати, що ми розділяємо цю втрату, як свого рідного. Бо розуміємо, як то важко, і тому ту невимовну скорботу розділяємо з усіма.

А як можна не згадати наших волонтерів, які їдуть в зону АТО під обстріли, не боячись нікого і нічого. Наша велика патріотка з Чернівців – лікар волонтер Ольга Кобевко, депутат облради, вже 10 разів побувала на Донеччині. Мала Ольга з кого брати приклад. Бо і виросла вона в сім'ї нашого великого патріота-правдолюба, головного редактора газети «Час» Петра Дмитровича Кобевка.

Надзвичайно вражає величезна згуртованість людей з міста Заставни нашої області, які готують страви для наших воїнів (писала про них неодноразово).

Об'єднуються громади сіл, міст, організацій і закуповують все необхідне для наших захисників. Вони вже в котрий раз готують страви в печі, роблять закрутки, коптіння. Це велика справа для зони АТО. Цими людьми керує їх власний розум, а совість їм підказує: «А хто, як не ми?». Таке чисте сумління мають лише ті люди, які мають велике серце і високе почуття відповідальності за всіх, без винятку, – свій чи чужий. Бо чужого давно в нас вже немає. Слова, що ми єдині, сповна підтверджуються діями цих людей.

Скільки людей старшого, похилого віку віддають останню копійчину в ім'я захисту рідної, Богом даної нам, української Землі!

Ми всі схиляємо голови перед нашими захисниками, які загинули на Майдані, в зоні АТО. Це були справжні лицарі духу. Скільки сліз ми пролили, бачачи жахіття на Майдані в Києві, будучи на похоронах загиблих. Вони всі нам рідні, дорогі, бо стали на захист всіх нас. До глибини душі зворушувала пісня «Плине кача». Не одну людину боліло, стискалось серце, слухаючи ці слова. Ми повторювали: як так можна, коли це були живі люди, це не мішені, а в них стріляли.

Проводити молодих людей в останню путь надзвичайно важко. Їм би ще жити і жити – ростити дітей, допомагати батькам, родинам. Садити дерева, розбудовувати нашу незалежну Україну. Вже трохи знесилену, збіднілу. Але не зміліли душі тих, хто буде далі жити, бо вони ще з більшим запалом будуть нас захищати. Всі хлопці – воїни говорять, що вони неодмінно відплатять клятим найманцям за тих, хто загинув. Прощення катам вже не буде ніколи. Прийде той судний день і на них, коли прийдеться відповісти за скоєне. Так, як є початок, так і буде кінець.

Ми, нині живущі, віддаємо доземну шану всім патріотам рідної України, які її захищають. Низько схиляємо голови перед нашими мужніми волонтерами за їхню таку неоцінену допомогу нашим воякам. Нехай Господь віддасть їм сторицею за їхній труд, працю на благо нашої рідної неньки України. Ви – наша найкраща з кращих людей частина громади, бо без вас не було би держави вільної, і хто знає, якби не наші бійці відстоювали там на сході України свою Землю, що було б з нами. Честь і велика Вам шана. Україна – понад усе!

Слава Україні! Героям слава!

НАМ КРУТИ НЕ ЗАБУТИ!

29 січня 2016 року чернівчани, як і по всій Україні, вшановували Героїв Крут. Подія, яка ніколи не зітреться з пам'яті людської. Загинуло 300 крутян, зовсім юних, молодих хлопців, які стали на захист рідної Вітчизни. Життя своє віддали за Україну. Біля пам'ятника Т.Шевченку відбулась Панахида за загиблими.

Виступив Юрій Скорейко, голова Майдану. Галина Йосипівна Абрам'юк, завуч гімназії №5 м. Чернівців, організувала сам захід. Була хода зі смолоскипами.

Виступала чоловіча хорова капела «Дзвін» ЧНУ під керівництвом Любомира Романовича Равлюка. Їхні пісні завжди ранять душу своїм патріотизмом, величчю стрілецьких, козацьких мелодій.

Вічна пам'ять Героям Крут!

Нам Крути не забути!

ВОНИ ПОВЕРНУЛИСЬ ДО НАС У ГРАНІТІ

Пам'ятник загиблим десантникам в АТО встановили в грудні за ініціативи командування і особового складу військової частини на вулиці Московської олімпіади (колишнього 300-го полку) у Чернівцях.

На пам'ятнику викарбовано прізвища 20-ох загиблих десантників 80-ої бригади з Буковини. Це вони зупинили ворога на сході України. Перед відкриттям пам'ятника на території військової частини, звідки десантники вирушали в зону бойових дій, відбувся реквієм «Хай згасла свічка, але пам'ять не згасла». Тут громадськість області вшановувала світлу пам'ять полеглих воїнів за нашу святу Землю.

Лілія Бортич і Володимир Онуляк говорили про те, що життя наших воїнів – понад усе. А тому і підприємці, волонтери зробили пам'ятник на власні кошти. Усі загинули влітку 2014 року з червня по серпень. Священики відправили панахиду, освятили пам'ятник. До пам'ятника загиблим воїнам лягли живі квіти скорботи. Запалили лампадки.

Наших хлопців так не вистачає в своїх родинах. Вони стали для всіх нас друзями, які захищали нас від кремлівських найманців у Росії. Та, на жаль, вони повернулись до нас у граніті… Сумуємо, любимо, пам'ятаємо. Пам'ять про цих мужніх воїнів житиме у наших серцях.

Герої не вмирають!

Героям Небесної Сотні

В одному з районів – Кіцманського, в селі Лужани – неподалік від Чернівців, встановлено пам'ятник героям Небесної Сотні.

Цей обеліск відкрито третього січня. Сюди прибули активісти Майдану, багато учасників АТО, а також родини всіх тих вояків, які загинули. Виступали представники місцевої влади, священики та відбулася спільна молитва за упокій душ полеглих.

Адже волю і свободу ми завжди виборювали своєю кров'ю. Так відбулось і тепер. А тому повторюю у своїх написаних словах: «Нашу волю тепер не вкрасти і свободу не віддамо, стоїмо ми на боці правди. Всім противникам відсіч дамо!».

Нехай пам'ять героїв Небесної Сотні буде вічною!

ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ РІДНОЇ МОВИ

Мово моя калинова, лагідна,співуча. Я не можу підібрати потрібних слів, щоб висловити свою любов до тебе. Хіба можна тебе не любити, коли ти – моя рідна мова. Ще з молоком матері я ввібрала ту співзвучну мелодійність слів: донечко, ластівочко, пташечко, квіточко. Та колискова матусі була найкращою, бо вона йшла від душі. А дальше моє спілкування, бо без моєї мови не було б мого народу.

21 лютого – Міжнародний день рідної мови. Всі народи люблять свою мову, і так повинно бути. Люблю і шаную свою рідну мову і я. Не змогла б без неї жити – це точно. А тому й сприймаю так боляче те, що є люди, які цураються всього свого, рідного. Тож знайте, що ніхто і ніде не буде і вас поважати, любити за таке ставлення до мови. Ви обов'язково отримаєте від життя таку взаємність. Тому я осуджую людей, які забувають своє рідне коріння і прошу задумайтесь, полюбіть своє, тоді і вас будуть любити інші.

Відчуйте свою приналежність до славетного, Великого українського народу.

Любіть свою мову, будьте щирими українцями – незрадливими. Дбайте за свою мову, – чисту, без русизмів, суржика, бо вона найкраща в світі.

Закликаю Вас, шановні, до роздумів, хоча б в цей день.

Пам'ятайте, що мова – це наша національна цінність!

О рідне слово… Хто без тебе я?..

Сторінку підготувала
Марія КИСИЛЬОВА
м. Чернівці

ДО ДНЯ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

СПОВІДЬ ПЕРЕД ГЕРОЄМ

Ти знав, дорогий друже, що в Києві – серці України відбувається щось таке, де без Тебе не можна обійтись. Кожен з вас сказав: «То хто, як не я?!»

Ти пішов за покликом свого серця, своєї душі, бо Ти вболівав кровно за волю, за долю рідної неньки – України.

Так, Ти, побратиме, хотів жити в кращій країні, де можна працювати і заробляти, де не будуть ущемлюватись твої права. Цього хотіли і ми всі, але ти на себе взяв всю ту ношу непосильного тягара, щоб відвоювати, відстояти і європейський вибір. Так, так, відвоювати, бо Ти був у пеклі тих жахливих подій кінця 2013 року та січня, лютого 2014 року. Ти не відступив, не здався. Ти, дорогий друже, йшов неозброєним на клятого ворога.

...А їхав ти на мирну революцію. Думалось, що вона буде мирна. Ти говорив, що це революція людської гідності, здобуття національних цінностей, кращого життя. Ті нелюди забрали твоє таке молоде, тільки почате життя, повне бажань і мрій. Дорогий Герою, тебе кликали до бою Шевченкові слова: «Борітеся – поборете», – такі актуальні у наш час.

...Не судилося, не здійснилось Тобі побачити ту довгоочікувану перемогу. Але завоював її саме Ти. Бо Ти пожертвував тим найдорожчим, що є в людини – її життям. Та й Господь сказав, що немає нічого ціннішого на світі, аніж віддати життя за друга твого. Ти став другом всім нам. Але, на жаль, лиха куля ворога наздогнала Тебе і Ти впав, як хоробрий воїн, за всіх нас – за всю Україну.

Прости нас, дорогий друже, що Ти загинув, а ми залишились жити. Прости нас за те, що не вберегли Тебе.

У великій скорботі ми знаємо, що Ти недожив, недолюбив...

Витираючи сльози, розуміємо, що Тебе буде так не вистачати твоїй родині: матері, батькові, твоїм діткам – усім-усім нам.

Ти, дорогий Герою, – будеш жити вічно в наших серцях: у назві вулиць, шкіл, меморіалів, Майданів Небесної Сотні. Ми будемо рівнятися на Тебе.

До могил наших Героїв ніколи не заросте народна тропа. Ми просимо Господа, аби Бог прийняв Тебе, дорогий Наш Герою, у Царство своє, і оселив твою душу там, де праведні спочивають.

Запалюємо свічечки і молимо щиро за це нашого Господа.

Небесна Сотня – це наші ангели – охоронці, такі чисті, світлі. Вічна Вам, пам'ять! Вічна Вам, слава!

Герої не вмирають!

Ви вічно будете жити в наших серцях і в серцях прийдешніх поколінь!

ДО 75-РІЧЧЯ АКТУ 30 ЧЕРВНЯ

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ПОРТРЕТ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПРАВЛІННЯ

Григорій РІЙ,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

Дослідження історії Українського визвольного руху часів Другої світової війни стало однією з найважливіших ділянок української історіографії останнього десятиліття. Досі історики зосереджувались на аналізі соціальних характеристик та соціальної структури українських політичних партій (період з кінця XIX століття до 1939 року) та окремих скликань Української Центральної Ради. Стосовно Українського визвольного руху часів Другої світової війни, то це нещодавнє дослідження соціальних параметрів Української Повстанської Армії Івана Патриляка.

Соціальний склад УДП досліджувався із застосуванням методики просопографії, що полягає у виявленні характерних рис певних груп людей на підставі комплексної бази їхніх індивідуальних біографічних даних [1, с. 165-166]. При створенні бази даних згідно зі списком «Склад Українського державного правління» [2] було досягнуто середньої міри наповненості біографічних даних – 73 відсотки.

На основі реконструкції списку особового складу УДП автор статті створив, розширив і доповнив базу даних з біографіями 30 осіб. Повнота даних за різними параметрами коливається в межах від 56 відсотків (соціальне походження) до 73 відсотків (соціальне становище та професія).

Аналіз проведено на основі особово-орієнтованого підходу, який полягає в аналізі соціальних характеристик конкретних осіб чи станово-професійних груп.

Вікові особливості. Зібрана база даних включає відомості про рік народження 28 членів Правління (68 відсотків). Станом на липень 1941 року вік від 60-70 років мали 3 осіб; 50-60 років – 5; від 40 до 50 років – 6; від 30 до 40 років – 10; від 20 до 30 років – 4.

Представленість усіх вікових груп у виконавчому органі відновленої Української держави продемонструвала тяглість поколінь у західноукраїнському визвольному русі. Наймолодшими членами УДП були представники ОУН(б), вік яких коливається в межах від 20 до 40 років, рік народження – в проміжку між 1905-1915 рр. Помітну групу складають члени УДП, народжені в останній третині XIX століття – 1870-1890-х рр., а також на початку XX століття, які на той час перебували у розквіті своїх сил і мали вагомий вплив на думку суспільства.

Освітній рівень. Дані про освітній рівень вдалося знайти лише у 21 членів (51 відсоток) УДП. Проте цієї кількості достатньо, щоб говорити про освітній стан членів загалом, переважна більшість яких (більше 80 відсотків) мали вищу освіту.

Вищу освіту мала переважна більшість членів УДП (закінчили університет чи політехніку). Серед них вісім навчалися (від початку до закінчення або кілька семестрів) на різних факультетах Львівського університету. Інші навчались в університетах Праги, Відня.

Станово-професійне представництво. Найширше у загальному складі УДП (наявні відомості про професійний стан 29 осіб – 71 відсоток) представлені правники – 8, далі йдуть економісти і кооператори – 7, лікарів – троє, троє військових, двоє громадських та політичних діячів, двоє письменників, по одному – педагог, викладач, журналіст, лісознавець, вчений.

Відтак розглянемо характерні особливості складу УДП у межах основних станово-професійних груп.

Правники. Були представлені такими спеціальностями: адвокати – 3 (Кость Паньківський, Володимир Лисий та Володимир Горбовий), Богдан Дзерович – суддя, закінчили юридичний факультет чи вивчали право – 4 (Лев Ребет, Ярослав Старух, Дмитро Яців та Іван Климів). Це співвідношення було не сталим, адже, як бачимо, троє представників ОУН мали юридичну освіту, однак на липень 1941 року були ближчими до громадсько-політичної діяльності ніж до правничої.

Переважання правників у складі УДП було закономірним наслідком «адвокатської доби» національного відродження.

Головними представниками «згасання адвокатської доби» були Кость Паньківський, Володимир Лисий та Володимир Горбовий. Будучи ровесниками, піком їхньої адвокатської діяльності стали 1920–1930-ті роки, які й принесли їм значну популярність серед українського суспільства.

Економісти і кооператори. Ідейно-організаційним і ревізійним центром української кооперації став Крайовий ревізійний союз (з 1929 р. – Ревізійний союз українських кооперативів, РСУК. У 1922–1929 роках директором Ревізійного Союзу Українських Кооперативів був майбутній член УДП Іван Филипович, згодом начальник його адміністративного відділу [3, с. 3496]. Головою ради РСУК та її президії у 1922–1944 роках був Юліан Павликовський [4]. У 1924–1944 роках ревізором й інспектором та референтом виробничої кооперації при Ревізійному Союзі Українських Кооператив у Львові був Роман Раковський, Ілярій Ольховий був контролером Українського Ревізійного Союзу Кооператив та директором «Центробанку».

Могутньою силою в піднесенні добробуту та економічному поступі українського села стала молочарська кооперація [5]. Євген Храпливий спричинився до піднесення галицького села, його молочарства і зокрема станової організації хліборобів «Сільський Господар». Успішно працював над розбудовою сільськогосподарської освіти, зокрема створив «Хліборобський Вишкіл Молоді», заснував Товариство українських агрономів і був першим його головою [6].

Чи не найвідомішим галицьким кооператором того часу був Іван Мартюк, адже очолював найбільший український кооператив між двома світовими війнами в Західній Україні – «Центросоюзу» [7].

Знаним економістом і фінансистом того часу був Харитон Лебідь-Юрчик, який розробив перший бюджет в Україні на 1919 рік. [8, с. 1261].

Таким чином, бачимо, що український кооперативний рух Галичини переживав свої найкращі часи, тому і видатні люди цього руху були широко представлені в УДП.

Медичні працівники. Серед членів УДП було троє практикуючих лікарів: Олександр Барвінський, Роман Осінчук та Мар'ян Панчишин. З початком XX століття чисельність лікарів-українців у Галичині почала зростати, однак у політичній діяльності вони були задіяні мало.

Військові. Міністром оборони в УДП було обрано Всеволода Петріва, однак той не зміг виїхати з Берліна до Львова через заборону німецької влади. Його заступниками стали – Роман Шухевич та Олекса Гасин.

Майновий стан. Відомості про професію та службовий ранг членів УДП дають змогу констатувати, що переважна більшість з них були досить забезпеченими в матеріальному плані людьми. Всі вони були знані та відомі в Західній Україні і користувалися значною популярністю як серед місцевого населення, так і серед польської владної адміністрації, і серед радянської, а також і серед українського визвольного руху 30-40-х років XX ст. Безперечно, вони належали до соціальної верхівки західноукраїнського населення.

Регіональне представництво. В цьому контексті розглянемо місце народження члена УДП та місце його професійної і політичної діяльності. За місцем народження, яке встановлено щодо 26 осіб, в УДП була представлена більшість політичних повітів Східної Галичини – 22 члени, Волинь представляв М. Мостович, а Велику Україну – 3 осіб (Йосип Позиченюк (Київщина), Лебідь-Юрчик (Східне Поділля) та Б.Іваницький (Суми). Найбільше було родом з Львівщини – 12 осіб, з них троє народилося в самому місті. Родом з Тернопільщини було вісім осіб і двоє походило зі Станіславівщини.

Унаслідок професійної міграції, а також у силу своїх політичних чи ідейних переконань, розширювались межі громадсько-політичної діяльності західноукраїнських лідерів.

Регіональне представництво дає нам загальну картину складу УДП і показує, що Ярослав Стецько виходив з тих кадрів, які були присутні насамперед в той час у Львові і могли негайно приступити до роботи в уряді. Звичайно, беручи в свій склад представників Великої України, він керувався планами проголошення незалежної держави вже в самому Києві та доповнення уряду представниками Наддніпрянщини та Східної України.

Партійне представництво. Серед загального числа діячів УДП на липень 1941 року (встановлено партійність 25 осіб, які подає у своїй праці голова УДП Ярослав Стецько [9, с.226-227]) до ОУН належало 9 осіб, безпартійними було 8, соціал-радикалів – 4, до УНДО – 3, ФНЄ – 1. Згідно з даними, помітно, що представники ОУН не становили чисельної більшості в УДП, ініціаторами створення якого були.

Загалом склад УДП відобразив специфічні особливості і тенденції розвитку національного руху міжвоєнного періоду в Західній Україні. На підставі матеріалів дослідження можна визначити такі характерні риси українського руху на липень 1941 року: перевага осіб з юридичною освітою у політичній сфері; значна роль економістів і кооператорів, що відображає особливу вагу кооперативів для Західної України того часу; в складі УДП були представлені усі вікові групи, що демонструє тяглість поколінь у західноукраїнському національно-визвольному русі; наймолодшими були члени ОУН, які знову ж таки не переважали у партійному представництві; урізноманітнилась станово-професійна структура українського населення, важливу роль стали відігравати лікарі, кооператори, урядовці з виразною національною само ідентифікацією. На момент проголошення Акта відновлення Української державності провідники руху мали чималий життєвий та політичний досвід; була і велика кількість висококваліфікованих представників адміністративної та промислової сфери; кожен міністр уряду Я.Стецька був спеціалістом у галузі, яку йому пропонували.

1. Білозерський С.В., Пелех І.Р., Святець Ю.А. Просопографічна база даних «КанДеп»: сутнісний зміст понять і категорій // Джерелознавчі та історіографічні проблеми історії України: Мова науки. Термінологія: Міжвуз. зб. наук, праць. Дніпропетровськ, 1997.

2. Склад Українського державного правління // ЦДАВО України. – Ф. 3833.– Оп. 1.– Спр. 10. – Арк. 13. Оригінал. Машинопис.

3. Іван Филипович // Енциклопедія українознавства. У 10-х томах. / Володимир Кубійович. — Париж; Нью-Йорк, 1954—1989. — Т. 9.

4. Юліан Павликовський // Видатні українці: відомі та невідомі імена // http://prysjan.ucoz.ua/princes-/in_40ua_peoples.html

5. Дрогомирецька Л. Р. Українська кооперація у громадсько-політичному житті Західної України (1920-1939 рр.) // Автореферат. – Івано-Франківськ, 2004 // http://www.parta.com.ua/referats/view/2534/

6. Качор А. Євген Храпливий. — Вінніпег, 1980.

7. Директор Центросоюзу та міністр уряду Ярослава Стецька – Іван Мартюк// http://skalaugcc.-at.ua/blog/2012-11-20-30

8. Лебідь-Юрчик Харитон // Енциклопедія українознавства. У 10-х томах. / Володимир Кубійович. — Париж; Нью-Йорк, 1954—1989. — Т. 4.

9. Стецько Я. 30 червня 1941. Проголошення відновлення державности України / Передмова Д. Донцова. – Торонто; Нью-Йорк; Лондон, 1967.

10. Спогади. Відредагований текст розмов достойного Ярослава Стецька з д-ром Анатолієм Бедрієм, переведених і записаних на 12 касетах від 17-23 червня 1985 року//Особистий архів автора.

УКРАЇНА І СВІТ

Студенти в Гарварді вивчатимуть «Тіні забутих предків»

Гарвардський університет включив «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова до списку обов'язкових для перегляду претендентам на кандидатський ступінь у кінознавстві.

«Гарвардський університет включив дві стрічки Сергія Параджанова – «Тіні забутих предків» і «Колір граната» – до списку обов'язкових для перегляду претендентам на кандидатський ступінь у кінознавстві», – йдеться у повідомленні.

Загальний список складається з 800 найкращих в історії світового кіно художніх і документальних стрічок.

Сергій Параджанов для написання музики до свого фільму вирішив запросити композитора із Західної України, бо, на його думку, лише тут могли впоратися з «карпатською» темою. Серед претендентів були Анатолій Кос-Анатольський, Микола Колесса, але вибір упав на Мирослава Скорика. Режисер поставив йому завдання створити для фільму «геніальну музику». Сам же композитор згодом оцінив свою роботу як «достойну». Окрім того, фільм насичений народною музикою в автентичному виконанні. Музика стала одним з головних компонентів образної структури фільму.

Зйомки фільму здійснювалися в справжніх гуцульських хатах та околицях села Криворівня Верховинського району Івано-Франківської області. Саме тут Михайло Коцюбинський написав свою повість.

2010 року відомий сербський режисер Емір Кустуриця назвав «Тіні забутих предків» найкращою картиною знятою у світі.

До речі, в Україні знімають кіно за мотивами оповідання Жадана. Фільм «Кохання вистачить на всіх» за оповіданням Жадана «Ромео» покажуть у всіх містах країни в День всіх закоханих.

Довідка. *«Тіні забутих предків» – український художній фільм режисера Сергія Параджанова, віднятий у 1964 році на кіностудії «Київська кіностудія художніх фільмів ім. О.Довженка», екранізація однойменної повісті Михайла Коцюбинського. У 1970-х, коли почалися гоніння на діячів української культури, «Тіні забутих предків» тривалий час фактично були заборонені до показу.*

У ролях:

Виконавець головної чоловічої ролі: **Іван Миколайчук** (1941–1987) – український актор, режисер, сценарист. Зіграв 34 ролі в кіно, написав дев'ять сценаріїв, зняв дві режисерські роботи, лауреат Національної премії України ім. Т.Шевченка. Роль Івана Палійчука – це його перша роль у кіно.

Виконавиця головної жіночої ролі: **Лариса Кадочникова** (народилася 1937 р.) – українська і російська актриса театру і кіно, народна артистка України, лауреат Національної премії України ім. Т.Шевченка. Зіграла 24 ролі в кіно.

АКЦЕНТИ

ДУША МОСКАЛЯ

Душа москаля – так називається одна з статей головного ідеолога українського інтегрального націоналізму Дмитра Донцова. Якщо Тарас Шевченко є пророком української нації, то серед багатьох апостолів новітньої української національної віри Дмитра Донцова сміливо можна вважати першим з них. Саме у нього провідні ідеї українського націоналізму, висловлені пророком, набувають форм точних, влучних, майже математичних означень.

Ми маємо війну на Сході України, ми втратили частину своєї території на півдні України. Як назвати те, що відбувається? Чому це відбувається?

«Якщо назва помилкова, то слово не досягає мети. Якщо слово не досягає мети, то нічого не можна зробити правильно. Якщо нічого не можна зробити правильно, то ритуали приходять у безлад, а покарання не відповідає злочину. Коли покарання не відповідає злочину, ніхто не знає, на якому він світі. Отже, якщо хтось щось задумав, він має пояснити задумане. А коли хтось щось накаже, то має бути той, хто це виконає. Там, де людей пов'язує мова, величезне значення має точність. Не можна залишати нічого, що породило б невірне тлумачення» (Конфуцій).

Нам кажуть, що те, що відбувається називається антитерористичною операцією (АТО). Таке означення не варто навіть коментувати.

«Бунтуватися проти охлялої сили – це можуть москалі. Але їх «природний стан» – це бути рабами справжньої сили. Де така сила встає перед ними, вони падають на коліна: перед своїм володарем, коли він такий як Петро І, або Сталін, коли він такий як хан татарський. Падають і каються. А на інакших нападають і загризають» (Донцов).

Які варіанти дій у Путіна? Тільки весь час підвищувати ставки у грі, яку почав, аж до того, поки подальше підвищення стане неможливим. Його перемога неминуча, якщо ми не зрозуміємо, що він блефує, і зійдемо з дистанції. Його крах так само неминучий, якщо його блеф стане цілком зрозумілим. Найстрашніше для нього виявити слабкість перед очима власного народу. Він його добре знає. Він йому належить. Уважно подивіться на нього в анфас і в профіль.

Путіна часто називають диктатором. Я розглядаю цей посил, як намагання перекласти всю відповідальність за все на одну людину. Головною рисою кожного диктатора є не якась внутрішня надпотуга, а вміння стати виразником сподівань широких народних мас. Вміти сказати народу те, що він хоче почути. Вміти зробити те, що він хоче побачити. Вміти подарувати мрію, через яку він пішов би на великі жертви. На моє переконання, за диктатуру несе відповідальність не диктатор, а народ. Ми воюємо не з Путіним і не через Путіна. Останній просто робить все, аби сподобатись своєму народу. Тут доречно навести слова царя Миколи І: «Деспотизм ще існує в Росії, бо він становить основу мого правління, але цей деспотизм погоджений з нацією».

«Кат, Іван IV, утримався на троні, але Івана VI, невдаху й недішлого царя, задушили в казематі, як щура… Петро І душив кого хотів, але недотепу, Петра III, скинули з трону і теж задушили… Твердий Микола І перевішав «мятєжніків», але «мятєжнікі» застрілили плохенького Миколу II» (Донцов).

Від себе додам. Я не є великим прихильником М. С. Хрущова, але саме він відкрив табори, почав масово будувати житло, зробив селян громадянами країни, надавши їм паспорти, зробив багато для демократизації країни. Ви коли- небудь чули хоча б від одного москаля хоч одне вдячне слово на його адресу? І я не чув. Сталін створив ГУЛАГ, знищив десятки мільйонів людей, перетворив селян з вільних людей навіть не у кріпаків, а в справжніх рабів, втягнув країну у безпрецедентну за втратами війну. Чи доводилось вам зустрічати москалів з портретами Сталіна? І мені доводилось. Ми воюємо з москалями, але не з кожним окремо, а з їх колективним несвідомим – душею, уособленням якого є їх держава – Московія. Ця війна – війна між Московією і Українською державою.

«Ось цієї психіки московського народу не розуміє Захід. Хоч її можна відчитати навіть на обличчі кожного пересічного «русскава чєлавєка»: є на тім обличчі щось невиразне, неозначене, нерішене. Ніколи не знаєте, що він за хвилину зробить: вас в руку поцілує чи горло перегризе. Тому, що він сам того не знає, приглядається: коли ви вівця – кинеться на вас, коли вовк – хвіст під себе» (Донцов).

А хіба не в такий час максимального послаблення державних інститутів нашої України ми втратили Крим? Чому спочатку саме Крим? Тому, що відсоток москалів на півострові перевищує 50 відсотків. Чому лінія фронту на Донбасі зупинилась там, де вона зупинилась? Тому, що москалів по той бік фронту також приблизно 50 відсотків.

Далі я надам слово Олексію Заводюку – вихідцю з Донбасу:

«Чому Донбас так категорично проти України?

Донбасу категорично неприйнятна Україна як вільна країна.

На Донбасі ненавидять українську мову не як мову, а як ідею. Справа не в мові, а в сенсах, які в неї вкладаються. Ідеологічно, українська мова – це мова свободи, російська в розумінні Росії – мова ковбаси. Донбас має своє бачення, як слід жити:

1. Свобода в обмін на ковбасу.
2. Влада краде і це не добре і не погано. Це просто даність. Більше того, можливість красти – це шанс для люмпена вискочити з болота у князі швидко і без зусиль.

Ми не зможемо переконати цих людей, оскільки їх вибір цілком усвідомлений і раціональний.

Вони прекрасно розуміють, що не користуватимуться ні свободою, ні демократією, ні європейським вибором. Тому відкидають це як непотріб.

Примиритися з Донбасом після війни не вийде, оскільки ці люди будуть ненавидіти Україну за те, що ми не дали їм можливість жити так, як вони бажають.

Тільки війна це не проти Донбасу, а проти злодійського, феодального совка, виплодком якого є Донбас».

Але хіба це сказано тільки про Донбас? У наведеному цитуванні не вживається термін націльність – натомість совок. Але якимось дивним чином концентрація совка по території України майже збігається з концентрацією москалів. А може набратись сміливості і чесно припустити, що москаль в силу історичних причин і є найкращим уособленням совка у всій його цілісності. Тут доречно звернутись до видатного російського філософа Миколи Бердяєва: «Перемога більшовиків у Московщині не випадкова. Це витвір московського національного духу, витвір душі москвина. Більшовизм є лише зовнішнім виявом всього того, що бурлить в душі кожного москвина… Більшовизм це природний синтез Івана IV (Грозний) з К. Марксом.». Або до не менш видатного російського письменника Федора Достоєвського: «Соціальні катаклізми та терори, зриви в духовну безодню, насильницький перерозподіл «за справедливістю», при якому безчинствує злодійство та розбійництво, лежить в природі російської душі, вона без них не може, вони їй потрібні як окремій особистості, так і цілому народові». Або російського письменника і революціонера Олександра Герцена: «Якщо наші московські соціалісти матимуть колись державну владу, то вони своїм катівством значно перевищать царську охранку». Подібне цитування можна було б продовжити і далі, але досить і цього.

Душа москвина до 1917 року була упокорена імператорською владою, яка не була москвинською, а швидше німецькою за походженням, за культурою, за близьким оточенням імператорської родини, за складом тогочасної еліти. 1917 рік став переломним. Це була справжня народна революція. Попередня еліта, разом з середнім класом, була винищена або витіснена за кордон. До влади прийшли представники широких народних мас, переважно з найбідніших і найнеосвіченіших прошарків, здебільшого з Московії. Радянський Союз сталінських часів був найдемократичнішою країною світу. Звідки ж тоді паталогічна жорстокість тої влади? За відповіддю можна звернутись до російського письменника Максима Горького: «Мені здається, що найяскравішою рисою московської національної вдачі є саме жорстокість. Тут говорю не про винятки, а про масову психологію, про народну душу, про масову жорстокість, з її диявольською вигадливістю, з її, я б сказав, естетичною вишуканістю». Але ж ми звикли, що демократія – це багатопартійність і всі інші свободи. Така демократія – це витвір середнього класу. Вона існує там, де існує потужний середній клас. Там, де переважна більшість населення зубожіла і неосвічена, існує лише демократія більшовизму, неперевершена за масовістю підтримки. Так що будьмо обережнішими з демократією. Вона буває різною. Зміни на краще в Радянському Союзі відбулись, починаючи з часів М.С. Хрущова, в міру становлення нового середнього класу радянського зразка.

Як нам бути далі? Повертаємось до класика. «Повна безстрашність, абсолютне, стовідсоткове заперечення всього московського, така ж абсолютна афірмація (ствердження) своєї Правди, – лише тим зломимо Москву перш у своєму серці, а там і «на нашій, не своїй землі» (Донцов). Ще одна цитата: «Про цей бунт народу-раба сказав Петро І: «сія саринь нічем кромє жесточі унята бить не может». А хто ж, як не він, знав свій народ?» (Донцов).

На питання, чому відбуваються всі ці трагічних подій, в центрі яких опинилась Україна, відповідь у назві статті Дмитра Донцова, у сфері ірраціонального, – через «загадкову душу» москвина.

«Не слід боятися змін. Найчастіше вони відбуваються, коли необхідні» (Конфуцій).

Валерій ШВЕЦЬ,
професор

НОВИНИ БУКОВИНИ

ДО ЧЕРНІВЦІВ – ЗІ СХОДУ УКРАЇНИ

Священнослужитель Ігор ШЕМЯКОВ

– Мені там місця немає, – так сказав священослужитель храму Іоанна Сучавського УПЦ Київського Патріархату Ігор Шемяков.

Це сталося після того, коли він рятував бійців, які виходили з Іловайського котла.

Проводить Богослужіння отець Ігор у нашій церкві на території лікарні швидкої медичної допомоги, що розташована у Чернівцях.

До цього він проживав зі своєю родиною в Донецьку. Став священиком після Божого провedіння, коли його син важко захворів і лікарі вже не давали жодної надії на одужання. Але інші священики підказували йому молитися, приймати Боже Причастя і згодом синок піднявся, став ходити і заговорив.

Отець Ігор відправляв Богослужіння старослов'янською мовою на Донеччині, але коли почалась там війна, то він вирішив відправляти українською мовою. Тому що там, по суті, і не було українських церков. Від нього почали відступатися знайомі і друзі. Залишилось лише семеро вірних йому прихожан. А тому він і зараз ніколи їх не полишає в думках, молиться за них.

Коли отця Ігоря почали переслідувати, погрожувати, що це погано для нього закінчиться, то він вивіз дружину і сина на Буковину. І їм дали прихисток в селі Васловівці, Заставнівського району. Денеерівці не давали йому спокою, почали залякувати, бо він агітує за Україну. Частину часу священик віддавав Богослужінню ще там, у Комсомольську. І коли він вивіз на українську територію наших бійців з Іловайського котла, його хотіли покарати, вивезти в Донецьк. Та Господь змилосердився над ним. Він, звичайно, пояснював, що його місія рятувати кожну людину. Таким чином часу на роздуми не було. І тоді з мамою він переїжджає сюди.

Його синок закінчив Донецький національний технічний університет, працює в Чернівцях програмістом. У вільний час, вихідні дні допомагає батькові в церковці. Це є гарні, порядні люди, які розуміють своє високе покликання – служити Богові і людям.

Слава Богу, що є такі люди. Будьмо добрішими, милосерднішими. Тоді і Господь допоможе нам всім побороти всі труднощі, які маємо зараз в зоні АТО.

Підтримаймо одні одних. Бо дві найбільші заповіді Господні – любити Бога нашого всім серцем своїм, всіма своїми думками, всією душею і любов до ближнього є чи не найважливішим в житті людини.

Слава Ісусу Христу! Слава навіки Богу!

М. КИСИЛЬОВА

 ПОГЛЯД

НАСТУПНОГО ПРЕЗИДЕНТА МАЄМО ГОТУВАТИ ВЖЕ СЬОГОДНІ

Василь ШПІЦЕР,
просвітянин від першого дня заснування ВУТ «Просвіта» ім. Тараса Шевченка

Для досягнення певної мети чи здійснення якогось задуму першою і найнеобхіднішою дією має бути підготовча робота. Насамперед, це стосується політичного життя, зокрема, виборів депутатів різних рівнів, а Президента України й поготів. Що можна сказати про вибори попередніх президентів нашої держави? Якщо бути об'єктивним, то можемо в якійсь мірі говорити про певний вплив простих українців, які люблять свою державу, мову, культуру, хіба що на виборах Віктора Ющенка. Інші ставали президентами або дещо випадково – так складалася кон'юнктура – або за волею московських правителів, які кидали на вибори в Україні великі гроші і кращих політтехнологів.

Перший всенародно обраний президент Леонід Кравчук зайняв свою посаду, бо від націонал-патріотичних сил було декілька претендентів, які не могли домовитися і порозумітися між собою. Леонід же Макарович був добре відомий, а ще – красномовний, солідний, респектабельний – та ще й тоді за ним стояв певний адмінресурс. Отож ми, представники НРУ, Просвіти й інших демократичних партій та громадських організацій ті вибори програли. Проте першому Президентові України слід віддати належне за ті справи, які він зробив для становлення незалежної України – тут і ліквідація СРСР у Біловезькій Пущі, і проголошення Незалежності, і затвердження істинно національних державних символів (гімн, прапор, герб), і заборона комуністичної партії – на той час це були найголовніші невідкладні задачі, з якими Леонід Кравчук успішно справився. Звичайно, за такий короткий термін він зробив усе, що встиг. Хоча, повторюю, він не був представником патріотичних сил, які невідь-чому роздробилися і з тріском програли колишньому відповідальному працівникові КПУ.

А от наступний Леонід – це вже була справжня креатура Кремля і промоскальських сил в Україні. Це підтверджує газета «Комсомольська Правда» за 12 березня 1996 року:

«К нам в руки попал один из документов этой проверки… 6 мая 1994 г. «Проминформ бизнес» обратился к Виктору Черномырдину с просьбой о выделении экспортной квоты в размере 2,5 млн. тонн нефти для поставок под госнужды… Проверкой установлено, в итоге государство недосчиталось 100 млн. долларов… Выделение квоты лоббировал руководитель секретариата Петелин Геннадий Васильевич, им была лично высказана просьба председателю КОВ (Комиссия по оперативным вопросам правительства РФ) О.Сосковцу о выделении квоты для финансирования предвыборной кампании Кучмы на Украине, им же материалы и решение КОВ «Согласиться с выделением квоты…» докладывались председателю правительства РФ…»

Ось так! 100 млн доларів у 1994 році – це була фантастична для України сума, бо середня зарплата тоді складала 15 доларів. Хто міг позмагатися проти таких грошей? До того ж наші демократи знову не визначилися, не підтримали діючого Президента Леоніда Кравчука, який, на мій погляд, мав би бути незаперечно кращим. Москва святкувала перемогу. Для нас це вже був не просто програш – це була катастрофа. Адже за вкладені гроші Росія вимагатиме якийсь «товар», і цим товаром безсумнівно мала стати Незалежність України.

Однак, хоча Кучма неодноразово говорив, що не знає, що треба будувати (яку державу), казав, що національна ідея не спрацювала, але разом з тим він не піддавався на тиск путіна-медведєва, ба більше, заявив, що «Україна – не Росія», і саме за його президентства була прийнята Конституція, де українська мова стала єдиною державною мовою.

Зате у ті роки пишним цвітом забуяло розкрадання державного майна, розбухала і ставала повсюдною корупція. Російськомовні «щирі» українці Пінчуки, Рабиновичі, Коломойські, Суркіси, Ахметови та їм подібні хвати «приватизували» державну власність на мільярдні суми. Простим же людям, справжнім українцям, Кучма влаштував свою «приватизацію» – роздав так звані ваучери, вартість яких сьогодні становить менше 10 доларів, тобто, Україну «гітарист» оцінив у 500 мільйонів доларів!?

Мабуть, не зовсім оправдав надії москалів Леонід Данилович, тому, щоб він не приєднався до Європи і не вступив у НАТО, йому влаштували «плівки Мельниченка». Це спрацювало, і під кінець свого правління «бідного Льоню» вже приймали тільки в Москві, та й то лише в аеропорту, десь біля туалетів. Натомість Путін визначився з майбутнім президентом України – ним мав стати підвішений на гачки КГБ дрібний злодюжка, який за можливість красти продав би й рідну маму, а не лише індеферентну йому Україну.

Однак не так сталося, як в Москві гадалося. Більшість українців бачила на посаді Президента свого обранця – Віктора Ющенка. Коли ж за допомогою кучмівського адмінресурсу, фальсифікацій на дільницях, особливо на Східній Україні, і старанням «підрахуя» Ківалова Путін уже вітав свого зека-«проффесора» з перемогою, народ вийшов на Майдан і добився свого. Президентом-переможцем став наш Віктор, якого дехто в захопленні навіть називав месією.

Пройшло вже немало часу, і про Віктора Ющенка можна сказати, що він був найкращим з чотирьох президентів – саме при ньому почало відроджуватись все українське: взялися дублювати кіно рідною мовою; був створений Інститут національної пам'яті; відкриті архіви СБУ; була спроба створити помісну Православну Церкву; світ дізнався правду про Голодомор, який визнано геноцидом українців; допоміг у відбудові Батурина; започаткував вшанування героїв Крут; коли Росія в серпні 2008 року напала на Грузію, Ющенко відважно виступив проти Путіна і став на захист Михайла Саакашвілі; тільки при цьому Президентові була справжня свобода слова.

Разом з тим можна нарахувати немало негативного, непрофесійного, помилкового у його діяльності, а часто й бездіяльності: не відмінив сумнівний, в т.ч. з легітимної точки зору, Закон про перехід на парламентсько-президентське правління, тобто всупереч волі народу віддав владу прем'єр-міністру; через «любого друга» Петра Порошенка втратив Олександра Мороза, який підтримав його на Майдані і, безперечно, сподівався знову стати головою ВР; бездарна кадрова політика – відповідальні посади позаймали ледарі, нездари, куми, а подекуди просто негідники; повернув до влади фактично політичного трупа Януковича. Все це, а також пасивність на виборах до ВР 2007 року призвело до повного провалу партії Наша Україна, а потім і до дошкульної поразки на президентських виборах.

А що ж ми, українці? На жаль, історично у нас завжди на Виговського знаходився Сірко, на Мазепу – Кочубей, на Грицька Федоріва – Лантух, на Бандеру – Сташинський. Нікого не задовольняла роль підлеглого – тільки гетьмана! Отак і в наші дні: нагадаю, що перед виборами 2007 року був зареєстрований блок НУНС, до якого увійшли 9 партій, очолюваних Каськівим, Катеринчуком, Тарасюком, Кириленком, Кармазіним, Стретовичем, Луценком, Костенком, Матвієнком. У декларації ці партії висловили «підтримку політичного курсу Президента України». До першої п'ятірки передвиборчого списку увійшли також Яценюк та Гриценко. Але й тут дала про себе знати кочубеївщина. Скажіть, хто з тих політиків, що у 2007 році висловили «підтримку політичного курсу Президента України Віктора Ющенка» і завдяки Ющенкові стали депутатами, не зрадив його у наступні три роки? А Яценюк, Тягнибок, Гриценко, Костенко та колишні майданівські соратники Тимошенко й Мороз пішли відбирати у Ющенка голоси на президентських виборах 2010 року.

Натомість антиукраїнські сили не гаяли марно часу, а ретельно готувалися до нових виборів. Безумовно, не без фінансових вливань з Московії, не без московських політтехнологів, за допомогою олігархічних ЗМІ, історії з «фаберже» та фальсифікацій посаду Президента України обійняв путінський ставленик. Віктор Янукович відразу кинувся відпрацьовувати обіцяне Москві: продовжив термін оренди Чорноморського флоту Росії в Севастополі і відмовився від членства в НАТО. Решту зусиль донецький «парень молодой» спрямував, як і очікувалося, на одне – красти. Це йому вдалося досконало, судячи з того, що він зумів вивезти до Росії (як то кажуть – «накрав-накрав і втік»). Коли ж цей тип за наказом пуйла відмовився підписувати договір про асоціацію з Євросоюзом, український народ знову вийшов на Майдан і прогнав його разом із шайкою наближених бандюків з владного олімпу України.

Петро Порошенко, хоча й був обраний вже у першому турі, але говорити, що це був вибір народу, не доводиться. Розв'язана ординською Росією війна, безчинства східноукраїнської п'ятої колони, розвалені армія і силові структури, розкрадена яниками-з- азаровими державна казна вимагали негайного укріплення державної влади, а, насамперед, обрання Президента. Українці обрали кращого з того, що було. Перші кроки, перші заяви нового керівника держави були гідними, своєчасними і плідними. Вдалося зупинити наступ пітримуваних москальщиною луганданських дебіло-ватників, сяк-так відновити армію та силові структури, стабілізувати ситуацію в державі, розпочати економічні реформи, стати нарешті енергетично незалежними. Успішною можна визнати й зовнішню політику чинного Президента.

Втім, з плином часу до Петра Олексійовича назбиралася низка запитань «чому»: він, Президент частково окупованої московією України, продовжує, як власник Ліпецької фабрики «Рошен», платити окупантові податки; не закриває банки ворожої країни, які переводять долари в Росію, що призводить до падіння курсу гривні і стабілізації курсу рубля; замість заборонити УПЦ Московського Патріархату, як ворожу нашій державі структуру, залишається вірним цієї злочинної організації; проводить дивну (зовсім не схожу на проукраїнську) кадрову політику, досить тільки глянути, хто за його правління зайняв найвищі щаблі державної влади – Гройсман, Клімкін, Ложкін, Шокін (Добкін не сидить, кати Небесної сотні не сидять, хабарники-прокурори не сидять), Аваков (ігнорує українську державну мову), Гонтарєва (обібрала народ, знизивши у понад три рази курс гривні. А чим Порошенкові не вгодив Степан Кубів?). До того ж і Арсеній Яценюк, за твердженням професора Рудольфа Мірського, посідає четверте місце у списку 50-ти найвпливовіших євреїв України.

Та найбільше, що заслуговує осуду в його діяльності – це добре організоване зросійщення, якого ніколи не було за Незалежної України (навіть Азаров, нехай і з муками, промовляв державною мовою, а Порошенків Аваков тільки під крики «ганьба» може видушити з себе українське слово). Практично всі телеканали стали двомовними, а головними телеведучими стали запрошені із країни, котра розв'язала проти нас війну, російськомовні русскіє Шустер, Ганапольський, Кисєльов. Зросійщення поширюється й через зайшлих міністрів та голів адміністрацій, які не володіють українською мовою (хоча М.Саакашвілі з В.Ющенком чудово спілкувався українською мовою, а з П.Порошенком, бачиться, необов'язково).

Враховуючи це й невиконання обіцянок Петра Порошенка щодо швидкої перемоги над лугандоно-російськими бандитами, повернення Криму, знищення корупції, очевидною є необхідність замінити його на іншого. Пора нарешті обрати свого, українського президента, який виправить зло, заподіяне кількасотлітнім гнобленням українського слова і культури. Але для того, щоб здобути перемогу, треба не плакати і нарікати, а працювати, слід довго і ретельно готуватися.

Коли говоримо про вибори Президента України, то належить не забувати, що «поки ми спимо – ворог не дрімає». Несподівано виникають скоростиглі партії і лідери, яких невідомо- 4 хто – іноземні спецслужби чи неукраїнсько-українські олігархи – фінансують. Вони говорять найпалкіші і найправильніші слова, що проникають глибоко в душу і яким хочеться вірити. Але немає серед них сьогодні жодного, хто думає про українців, про нашу мову, культуру, історію, економіку і добробут. Через те вважаю святим обов'язком Всеукраїнського товариства «Просвіта», яке зобов'язане рятувати українську мову, визначити найкращого претендента на посаду Президента України, забезпечити йому повномасштабну підтримку і перемогу на наступних президентських виборах. «Просвіта» має для цього всі можливості – численне членство, просвітянські структури у всіх без винятку областях України, мільйони прихильників, немало партій і громадських організацій підтримають такий почин.

Першим кроком має стати Всеукраїнський з'їзд «Просвіти», щоб визначити нашого, народного претендента на посаду Президента України, створити і затвердити виборчий штаб та прийняти програму, з якою наш претендент піде на вибори. Основними пунктами програми могли б стати: ухвалення закону про державну мову; відродження україномовного кіно; українізація ЗМІ; викорінення корупції шляхом ліквідації зайвих контролюючих органів, жорстоких покарань хабарників та приватизації; повна заміна членів Конституційного суду, який за час своєї діяльності не захищав Конституцію України, а навпаки – винаходив шляхи порушувати її і надавав високопосадовцям право робити це.

Саме про нього журналіст Олександр Горобець сказав: «Конституційний суд як лакейський підрозділ Банкової». І далі - реорганізація судової системи з тим, щоб дати народові право обирати суддів; перевірка законності приватизації державних підприємств і земель та повернення у державну власність того, що було фактично украдене; введення податку на нерухомість і предмети розкоші; узаконення обов'язкового відсотку від прибутків на виплату дивідендів дрібним власникам акцій, придбаних у період ваучерної приватизації; посилення державної допомоги працівникам сільського господарства, сприяння розвиткові малого та середнього бізнесу; ліквідація усіх пільг для депутатів та високопосадовців і переведення зекономлених коштів на допомогу малозабезпеченим та багатодітним сім'ям; встановлення максимального рівня пенсій (в тому числі й чинним пенсіонерам) не вищого від 3-х середніх зарплат і переведення зекономлених коштів на підняття мінімальної пенсії; сприяння утворенню Помісної Української Церкви. Не сумніваюся, що нас підтримають у цьому і українсько-українські мільйонери (на жаль, наших олігархів-мільярдерів в Україні немає), і діаспора, тому проблем з фінансуванням бути не повинно. Отож, якщо ми за єдину і соборну державу, в якій питання української мови буде трактуватися як питання національної безпеки України та її міцності, то ми повинні негайно визначити претендента (чи декількох) і приступити до підготовки виборів наступного Президента України.

ДО 160-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ІВАНА ФРАНКА

УНІКАЛЬНА КНИГОЗБІРНЯ

Третього лютого 2016 року в Музеї видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького відбулася презентація 2-го тому видання «Бібліотека Івана Франка: Науковий опис: У 4-х томах» (Київ, 2015), що його упорядкували Надія Баштова, Галина Бурлака, Надія Гаврилюк, Валентина Єрмак, Лариса Каневська, Роман Кисельов, Наталка Лисенко, Тетяна Маслянчук, Богдан Цимбал і Лариса Чернишенко.

Франкова багатотисячна книгозбірня (понад шість тисяч томів, серед яких наявні конволюти, що можуть містити від двох до декількох десятків книжок) є складовою частиною архіву письменника у відділі рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. У зібранні, яке охоплює період від XVI до початку XX століття, представлено видання понад двадцятьма мовами з різноманітних галузей знань. Бібліотека зберігає свідчення невтомної роботи письменника над текстами, автографи його творів та етнографічних записів. До другого тому наукового опису увійшли книжки з порядковими номерами 1201–2600. Подібне видання наукового опису особистої бібліотеки в Україні здійснюється вперше.

Перед присутніми виступила науковий керівник цього унікального проекту Галина Бурлака – кандидат філологічних наук, завідувач відділу рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.

Пані Галина розповіла, в яких складних умовах доводиться творчому колективу сторінка за сторінкою складати опис безцінного книжкового скарбу, який усе своє життя збирав геніальний філософ і громадський діяч, письменник, поет й перекладач. Творча група, яка працює над науковим описом, дедалі звужується. Великі й непоправні втрати в ній: передчасно пішли з життя перспективні й молоді ще зовсім науковці Тетяна Маслянчук і Валентина Єрмак. Дехто з учасників проекту «не виніс лихої долі» і перейшов на інші наукові теми.

Науковий керівник проекту Галина БУРЛАКА, кандидат філологічних наук, завідувач відділу рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім.Т.Г.Шевченка НАН України

Залишилось невелике ядро, яке й «тягне цього важкого воза». Завершується робота над науковим описом 3-го тому, але чи побачить він світ у цьому ювілейному франковому році, невідомо. Якщо 1-й том був виданий 2010 року за державний кошт, а 2-й (2015 року) – виняткково за фінансового сприяння Українського вільного університету в Мюнхені, коли його ректором була відомий франкознавець Ярослава Мельник, то чи спроможеться держава зараз на це так необхідне науковцям і нашій культурі видання?

Своєю чергою, науковці, що виступили під час обговорення презентованих двох перших томів: член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, заступник директора Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України Микола Сулима, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України Олесь Федорук, кандидат історичних наук, науковий співробітник відділу джерелознавства нової історії України Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАН України Григорій Стариков та співупорядник видання, кандидат філологічних наук, завідувач науково-дослідного відділу «Музей „Іван Франко і Київ"» Музею видатних діячів української культури Лариса Каневська розповіли, що книги, які складають бібліотеку Івана Франка, є безцінними, як і саме зібрання. Франкова книгозбірня є однією з найцінніших перлин у скарбниці нашої культури, зокрема у сфері літератури й філософії. Бібліотека Франка є, на жаль, найменш досліджена і вивчена, тому роль науковців, які нею займаються, є надзвичайно важливою з погляду і науки, і культури.

Є надія, що майбутній музей великого мислителя у Києві, а поки що запланована до відкриття цього року постійно діюча виставка, присвячена Іванові Франкові, у приміщенні музею геніальної Лесі Українки, яку готує науково-дослідний відділ «Музей „Іван Франко і Київ"», дасть можливість не тільки пізнати більше про власне Франка як унікальну особистість, а й про широке коло його оточення, до якого входили такі діячі тогочасного українського громадсько-політичного життя, як Євген Чикаленко, Сергій Єфремов, Дмитро Дорошенко, Борис Грінченко, Михайло Павлик та інші, – всі ті, кому пощастило працювати з його багатющою бібліотекою. Науково-дослідний відділ «Музей „Іван Франко і Київ"» у складі Музею видатних діячів української культури, який щороку з моменту свого створення у 2008 році проводить виставки й літературно-мистецькі заходи, присвячені Іванові Франкові, фактично вже сім років виконує роль музею Франка, поки в державі великі мужі все ніяк не знайдуть грошей на повноцінний музей для Великої Людини, яка цю державу для них же і підготувала своєю науковою та літературною діяльністю.

СЛОВО ЯК КРИЦЯ

Великі роковини

Уривок

Іван ФРАНКО

....
Мовиш: «Мало їх?» Невже ж?
Що? На тридцять міліонів
Десять тисяч не знайдеш?
Мовиш: «Де нам взять
Богдана?»
Тільки ти придатний будь
На святе велике діло!
Загартуй думки і грудь!
До високого літання
Ненастанно пробуй крил,
А Богдан прийде же сума
Ваших змагань, ваших сил.
До великого моменту
Будь готовий кожний з вас, –
Кожний може стать Богданом,
Як настане слушний час.
Мовиш: «Нині інші війни».
Ну, то іншу зброю куй,
Ум гостри, насталюй волю.
Лиш воюй, а не тоскуй!
Лиш борися, не мирися,
Радше впадь, а сил не трать.
Гордо стій і не корися,
Хоч пропадь, але не зрадь!
Кожний думай, що на тобі
Міліонів стан стоїть.
Що за долю міліонів
Мусиш дати ти одвіт.
Кожний думай: тут, в тім місці.
Де стою я у вогні,
Важиться тепер вся доля
Величезної війни.
Як подамся, не достою,
Захитаюся, мов тінь, –
Пропаде кривава праця
Многих, многих поколінь.
У таких думках держися
І дітей своїх ховай!
Коб лиш чистая пшениця, –
Буде паска й коровай.
«Чи побіди довго ждати?
Ждати довго!» То й не жди ж!
Нині вчися побіждати,
Завтра певно побідиш.
....

ВКРАЇНИ ВІРНІЇ СИНИ

«ВЕЛИКА СПРАВА ВИМАГАЄ ЖЕРТОВНОСТІ!»

«Ми не лукавили з Тобою,
Ми чесно йшли...
У нас нема зерна неправди
за собою...»

У ці дні дисидент-шістдесятник Богдан Горинь відзначає своє 80-річчя. З нагоди ювілею славного сина України в Національному Музеї літератури відбулися урочистості, в яких взяли участь відомі державні і громадські діячі, які мали за честь для себе боротися чи працювати на довгій ниві відновлення незалежності Української держави в тоталітарних 60–80-их роках минулого століття та її становлення після 1991-го.

З вітальним словом та спогадами про славне минуле виступили: генеральний директор Національного музею пані Галина Сорока, друг-дисидент Олесь Шевченко, один із засновників Народного Руху Іван Драч, заступник міністра культури Ігор Ліховий, народний депутат України Борис Тарасюк, заступник голови Спілки офіцерів України Євген Лупаков, від Спілки художників художник Василь Перевальський й один із справжніх героїв Революції Гідності на Майдані Олександр Мельник, член Української Гельсінської спілки Богдан Тернопільський та інші громадські діячі. На ювілей подвижника національної справи прийшли його друзі, політв'язні радянських таборів, колеги, які допомагали йому на волі, працювали з ним у вже історичному, першому скликанні Верховної Ради, яка й відновила Незалежність України: Микола Горбаль, Олесь Шевченко, Олександр Гудима, Арсен Зінченко, Юрій Гнаткевич, Галина Севрук, Орися Сокульська, Наталя Осьмак… Вони висловили велику вдячність пану Богдану за все, що він встиг зробити в цьому житті, жертвуючи всім заради великої справи… Тюрми й табори, за словами Гориня, були для нього і його побратимів надзвичайно великою Школою становлення його як Громадянина і Політика. Там можна було познайомитися, а головне, спілкуватися з елітою всього колишнього Радянського Союзу. Вірною опорою на надзвичайно складному життєвому шляху українського «дон кіхота» минулого століття була й залишається вірна дружина Оксана.

Українським політикам не вистачає моральності, чистоти і патріотизму, які були притаманні братам Гориням та їхнім побратимам – засновникам Української Гельсінської Спілки. Імена братів Горинів уже навічно увійшли в нашу українську історію. Проте Богдан Горинь продовжує займитися громадськими справами й творчістю: «Праця – це єдине, що виправдовує наше існування на землі!». Останні десять років, за його словами, стали найбільш плідними в його творчому доробку з мистецтвознавства. Вийшли сім книг, серед яких і двотомник, присвячений творчості знаменитої художниці Софії Карафи-Корбут. «Любов і Творчість…» стала достойним завершенням тривалого творчого шляху видатного шістдесятника. За своє насичене подіями життя мистецтвознавець підготував 189! грунтовних лекцій про українське мистецтво.

Повинні радіти від того, що маємо можливість жити й спілкуватись з такими велетнями національного духу й патріотизму, як Богдан Горинь та його побратими в боротьбі за українську справу.

Сторінку підготував
Георгій ЛУК'ЯНЧУК

29 ЛЮТОГО – 72-А РІЧНИЦЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВОЛОДИМИРА ЗАТУЛИВІТРА

«БОЛИТЬ УКРАЇНА»

Є у мене Україна, є,
не розділена на дві долоні.
Володимир Затуливітер

Останньої зимової ночі високосного 1944-го року, прямо на підталий сніг Слобожанського степу, народився хлопчик. Бог обдарував його талантом великого поета, а батьки, трудівники колгоспного рабства, виховали в ньому відповідальну ретельність у праці й невміння байдикувати. З генів козацького роду батька Івана Кузьмовича далась йому непокірлива уперта воля, відвага й лицарська шляхетність. А мама Галина Антонівна нагородила його ніжним, ласкавим і чутливим серцем. Серед чотирьох дітей Затуливітрів Володя був найстарший, тому вся робота у домашньому господарстві змалку була на його плечах, бо батьки на цілоденній праці. До того ж блискуча пам'ять і невтоленна жадоба знань завжди вирізняли його серед ровесників. Із Золотою медаллю закінчив Яблучненську школу. З Червоним дипломом – Сумський педагогічний інститут. Саме тут зустрів юний поет своїх учителів, які відкрили йому світ науки й глибини високого поетичного слова. Зрозумівши, що поезія – це не римовані чуття чи розумування, спалив усі свої змалку писані дитячі й юнацькі вірші. Почалась серйозна робота над словом, а з нею й мистецькі пошуки. І так через усе життя: сумлінна робота вчителя, журналіста, редактора, видавця; постійне навчання; творчість. «Протягом цілого життя складаєш бібліотеку улюблених поетів-учителів, і, мабуть, ніколи не складеш доконечне. Скажу так: єдиний учитель – уся сумарна цілісність поетичної культури народу в контексті поезії світової, пізнана й органічно засвоєна не в зовнішніх параметрах, а в сутності своїй.»

«Час щоразу потребує нового письменника. Нового не в тому значенні, щоб писав про те, що народжується, нового за типом і сприймання, й відтворення світу. Нового, досі невідомого настрою душі. Не фотографічною, сейсмічною, мабуть. Шевченко тут, як мовиться, поза конкурсом: тільки раз на віку, і тільки народом на смертному рубежі даруються такі генії. В Росії, скажімо, такими сейсмографами були Борятинський і Достоєвський. (Пушкін – це, власне, філософська белетристика, яка виростала на дереві Борятинського). Нині – письменник мусить відтворити, вловити смисл: лик духовної, моральної, ідейної кризи людини.»

«Нині найтрагічніший час для поезії: вона мусить бути німим криком, як кричить самогубець за мить до смерті, животом кричить, кишками.»

«Україну розп'ято на хресті. З неї здерто навіть «латану свитину». Казнокрадство стало мало не ознакою благородства. На Захід продають і те, чого звідти не просять. «Мерседесна» публіка королює, цинічно (вибачайте за грубість) попльовує і зневажливо скалозубить з нашої культури, мови, народу. Яка трагічна реальність! Я прагну триматись на відповідній дистанції од цього бруду, від цих моральних злочинців. У рівновазі допомагає перебувати робота – найефективніший засіб від нудьги і самотності.»

«Моя впертість – це моя совість. Вона внутрішній цензор, який змушує за будь-яких суспільних умов залишатись самим собою. Може, тому за жодну з написаних книжок мені не соромно.»

«Інтелігенція не є прошарком. Це – душа нації. Її формує сім'я, держава, історія. Усе залежить від особистості. Згадаймо роздуми Олександра Довженка про українську хату, селянина. Він справедливо називає землероба аристократом, підкреслюючи тим, що не диплом про освіту є домінуючим показником вихованості. Можна мати два документи про закінчення університету і лишатись невігласом. Якщо в душі нема природного толерантного аристократизму, то обмеженість не приховаєш ніяким депутатським мандатом. Після хаосу прийшла думка, почуття, синтезом яких і стала Поезія. Ця дама – дуже делікатна особа. Фактом свого існування вона застерігає від втрати совісті, корозії національної свідомості. А нинішня Україна – наче розжарений вулкан. Просто ми цього ще сповна не усвідомлюємо,.. (хоч) дійшли до самісінького кратера. Активізація суспільного безладдя може призвести до трагедії, спад його – гарантія початку процвітання нації.»

«Я не зміг би жити повноцінно ні в Америці, ні навіть... – болить в мене Україна.»

Ці уривки із газетних і журнальних статей Володимира Затуливітра, публіковані на початку 90-их років, як мені здається, відтворюють частково його світогляд. Він підтверджений і фактами його життя: переселення на Канівщину у Бучак, залишивши за собою лише надомну редакторську роботу; повне зосередження лише на творчості. Адже «Часу лишилось тільки для роботи», а вона була сенсом його життя, бо «Слово – совість часу».

Пропонуємо вашій увазі шкіц поезій Володимира Затуливітра різних років.

Володимир ЗАТУЛИВІТЕР

29 ЛЮТОГО

Немає золотіш, як шлях додому –
з майданів міст, із капищ городищ
на крадену всуспільнену солому,
під скиртою якої я вродивсь.
Під скиртою – за греблею – якою
мене у в'язці в хату принесли
останньою воєнною зимою
колгоспної ребристої весни.
Не вийшла вдома Матір із ікони,
на лобик не поклала три персти.
Такі часи. Такі були закони.
Не з підзаконних я, не з тих...

СОЛОДУХИ

Державним зігрітий безхліб'ям,
на варених зріс буряках.
Та все ж, Україно, з-підліб'я
на тебе не гляну. Яка
судилася Богом, та й сталась,
такій і служити судьба.
Єдина – і перша, й остання, –
як сіль і хлібам, і губам.
Тим білим хлібам, як з'їла
Європа в здоров'я своє –
зубата, гінка, білотіла,
цицьками, як сад, виграє.
Як сіль тим губам, що хотіли,
як в бублик просвиснути світ.
Але ж, Україно, невмілий
у нас кровообмін століть.
Вдалася нам кров засолодка
на морених тих буряках.
Щоніч прокидаюсь: Володько! –
як з Біблії, голос гука.

ОКОПИ В СОСНЯКУ

Скрипить іржава глиця під ногами,
мов колючки прифронтових дротів.

Зірвалась раптом непомітна шишка –
осколками насіння осіда...

Чия мене догнала вічна слава,
чиє безсмертя тьохнуло в душі?

ШПИТАЛЬ. 1945

Палата № 3. На сім любовей –
дванадцять рук, тринадцять цілих ніг

і чотирнадцять карих, зеленавих,
блакитних, сірих, золотих очей.

Кипить весна в шибках. Болять не рани –
медсестри молоді в сльозі болять.

ДРУЗЯМ, МОВЧКИ

Я вам не вічний, ні. А ви – співайте.
Для себе. Я вам – звідти... підмовчу...

А ви співайте. Можете й сумної –
про чайку, про калину, про вдову.

Співайте і не гнівайтеся, друзі,
що вас не долюбив, а доспівав.

НАВКОЛІШКИ ПЕРЕД КРИНИЦЕЮ

Своє обличчя завжди упізнаєш,
відбите в рідній чи в чужій воді.

Втамує спрагу будь-яка криниця –
лиш поцілуй у губи джерело.

Та все ж подумай: а тебе криниця
в обличчя – з поцілунку – впізнає?

СТОЖИЛ

Руками старший сам від себе втричі:
такенний світ переліпив, як бог!

Грудьми перецідив махрищі воєн,
собою перегояв голодух,

а розцвіте обіймами – і жінка,
немов суничка, тане на губах...

УДОВА

Ну що нам, справді, до її вдовиння,
кривавого, як рана, гопака?

Захоче – все село перетанцює,
любов одіб'є і переживе

дітей суперниці, й людське злослів'я
в подушку переплаче – на пісні.

***

... все-таки пам'ять землі скоромна.
Валерій Шевчук

Проскоромлена кров'ю, чому ж така
скромна,
Засоромлена нами – розорна земля?
Такі ж, як травини, ламкі ми у скронях,
що нею ж – зеленою кров'ю – двигтять.

Однакові сівби, і жнища, і страти,
принародження й смерті – із тебе... в тобі...
Чому ж твої груди нам цідять нітрати,
запас кулеметний – в горошнім стеблі?

Аби ж нас губило якесь надлітуще,
надходяще хмарище чужде – аби!..
Самі відмираємо власне грядуще,
і котимось, мов недов'язні боби.

Таємниця безмамства! – й зіниці, і губи –
нам із тебе, із тебоньки, лиш з однії...
чому ж ми, чому отакі недолюби –
нагульки, байстрята, лопуцьки твої?!.

БОСОНІЖ

Тихонравний моріг пригорнувся
недобитої серцем ноги.
Стидко-стидко, скажу, повернуться,
звідкіля ми рушати могли

іншим шляхом, на другу дорогу,
і на третю, й четверту, аж-аж
стодесяту – оту, що з порогу
недосвітить найдужчий Стожар.

Але є ще моріг, слава Богу,
перериганий нами ж моріг,
де закінчиш останню дорогу,
здерши з серця обмотки доріг.

* * *

...А ми вже такі: мов розходистий чобіт:
хто взувсь в нашу душу, той рипає в ній,
і місить, і місить шляхи чорноболі,
і жайворів топче в шовковій траві.
Нас топтано стільки – пташиною кров'ю
чорнозем (онучі на ранах землі)
просяк, зашкарубів – і води дніпрові,
застуджені води за тисячу літ
його не відіпруть! Хоч мри, не відбілять
на пишні, й пухкі, і ніздряві хліби.
А нас, несходимих, нас мріють і ділять,
взувають, і ходять і нами ж лишають сліди.

ЙЙ-БО

Якісь чудні ми, руси: post-татари,
чи недо-турки, пере-москалі?
Нас не на душі лічать, на гектари
нам вибитої із-під ніг землі.
Як в подушки тюремні, в мізки вати
масними куснями напхали нам,
на статистичні атом-мегавати
ретельно переліченим, не на
веселі імена – хай кочубейні,
якщо велесні загубились, ярові,
скотилися з олійних уст бублейниць
на Житнім ринку – кожній по брові
якійсь та коник цокнув був: татарський,
драгунський, а якійсь-таки – і свій.
Парубчаки, на мурах не догравшись,
покучерявили шляхи у світ...
Йй-бо, чудні. На глобуснім торжестві
нам вибита земля пливе з-під ніг,
а нам заціпило: ні слів, ні жестів,
ані півдулі – Господу під ніс!..

* * *

Я гребую тії свободи й волі,
що виведе з-під хомута душі.
Я сивий українчик, тихий волик,
що тягне й тягне степом лемеші.
Горбатий степ. Горбатіший я вдвічі,
утричі, вп'ятеро – за всі віки.
Я пнуся, пнуся, рогом лізу в вічі,
національні орю кізяки,
бо степ страшний: не може не родити,
зерна не кинеш – виповзе євшан,
якому тільки й ладна догодити,
що гущиною, якщо є, душа.
Та ще страшніш – чужба на власнім полі,
коли ти ореш до незмоготи,
встромившись у тісний хомутик волі,
яку протягнеш степом тільки ти.
Бо степ страшний, протоптаний монголом,
на сталінський розтрублений євшан,
весь враз розродиться голодомором,
як визволиться з хомута душа.

* * *

Було нас рясно. Мало нас трималось.
А тих, із найзапекліших, – уже у вже...
Душа у кому, може, обізналась.
Кому вже кров у кулаках повзе,
щось нерозбірливо і неохоче
шепоче, непрозоро шепотить.
Попразникуймо, високосний роче,
як пуповинна зав'язалась нить.
За неї не тримавсь – вона тримає,
зав'язана, але не попуска.
Минають очі. Світ в очах минає.
Як пуповина, в'яжеться ріка.

* * *

Шануймося бодай в останній шані:
не буде інших нас,
ні інших слів.
Ми в світі одне одному прощальні –
від до – аж до позавтрішніх часів.
Ще добре – здогадалася планета,
мов з нашої галактики села,
не схибила, на частці міліметра
нас у єдинім колоску звела.

Публікацію підготувала
голова фонду Володимира Затуливітра
Любов СНІСАР

УКРАЇНКИ – НАЙКРАЩІ

ПОЛІНА, ЛІТАЮЧА НА МОТОБАЙКУ

«На фініші я не відчувала вже замерзлих від холоду рук і ніг.. Здається все моє тіло стало єдиним цілим з моїм мотоциклом»
(Поліна Сахарієва)

За останні роки значно збільшилась зацікавленість українців до технічних видів спорту і, зокрема, таким цікавим і видовищним як мотоциклетний спорт. Цьому сприяють вагомі успіхи наших спортсменів у різних категоріях змагань з цього виду спорту. Семеро наших спортсменів стали в різні роки призерами чемпіонатів Європи в особистому заліку. Чемпіонами Європи з мотокросу у 2005-му став Роман Морозов, а 2011-му – Ростислав Войціцький. Радують й успішні останніми роками виступи на чемпіонатах Європи нашої команди із спідвею.

А минулого 2015-го року за межами нашої держави не раз підіймався жовто-блакитний прапор України завдяки успішним виступам на міжнародних змаганнях українських спортсменів: Костянтина Писарєва й Іллі Михальчика у змаганнях з кільцевих перегонів, та Андрія Карпова у змаганнях зі спідвею. Наш співвітчизник – Вадим Притуляк вперше в історії мотоциклетного спорту України успішно фінішував у наймасштабнішому раллі планети «Дакар». Вперше ще один українець Валерій Кришень за 10 місяців у 2010-2011 роках здійснив успішну подорож на мотоциклі навколо земної кулі, подолавши відстань понад 63 тисячі кілометрів різноманітних доріг світу.

Особливо приємним є факт, що цим екстравагантним й доволі ризикованим видом спорту захоплюється все більше дітей та підлітків. Так, у спортивному сезоні 2015 року, що успішно відбувся, незважаючи на всі труднощі та економічну нестабільність в країні, відбулися всі заплановані змагання, в яких взяли участь не тільки досвідчені майстри, але й велика кількість молодих спортсменів-аматорів! І вперше в історії чемпіонатів України з кантрі-кросу 1-е місце зайняла дівчина – зовсім юна Поліна Сахарієва (14 років), яка виборола його в безкомпромісному й важкому змаганні з більш досвідченими й старшими за віком хлопцями! Поліна є єдиною (!) дівчиною в Західному регіоні і однією з шести, які займаються мотоспортом в Україні. Днями в залі Київського Національного транспортного університету Президент Федерації мотоциклетного спорту України Вадим Копилов вручив юній спортсменці та іншим переможцям Чемпіонату України 2015 року нагороди.

Сьогодні ми розповімо про нелегкий шлях цієї дівчини до сенсаційної перемоги на Чемпіонаті України. Поліна почала займатись мотоспортом лише два роки тому: з 6-го травня 2014-го, після того, як на превеликий жаль відійшла від мотоциклетного спорту після отриманої травми руки її старша сестра Каріна. Тренером-наставником є її батько – Сергій Сахарієв, для якого мотоспорт є захопленням всього життя. Сім'я проживає в невеличкому селищі Гвіздець, що на Прикарпатті. Батько вкладає в підготовку доньки та її бойового металевого коня всі свої фізичні й фінансові сили, яких, звичайно в наших важких економічних умовах не вистачає. Перед чемпіонатом України вже опускалися руки. Добре, що трапляються на світі добрі і небайдужі люди, які допомагають подолати фінансові труднощі на шляху до успіху. В минулому році допоміг Поліні в скрутний для неї час пройти важкий шлях до чемпіонства її земляк – Віктор Андрійович Іщенко (Голова Березанського Благодійного фонду «Надія»).

За словами батька юної чемпіонки Сергія, зараз вони з донькою мріють про участь в чемпіонаті Європи з кантрі-кросу, але знову все впирається в фінансові проблеми, адже, на превеликий жаль, Федерація мотоциклетного спорту України не спроможна профінансувати хоча б транспортні витрати та перебування її спортсменів на змаганнях за кордоном, не кажучи вже про технічне забезпечення! Очевидно, варто б звернути увагу на юну спортсменку з Прикарпаття, як і на молодих переможців в інших категоріях – надію вітчизняного мотоспорту, Міністерству молоді і спорту, Спортивному комітету України та й взагалі державним і регіональним інституціям для підтримки їх участі на міжнародному рівні. Адже це не тільки прославляє самих спортсменів, якими гордяться українці, але й презентує нашу державу як країну цивілізовану і європейську!

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

ТЕАТР

ПАМ'ЯТІ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

Театр української традиції «Дзеркало» спільно з Конгресом Українських Націоналістів вшанував пам'ять українських новомучеників, які загинули на майдані. Вистава «Сон Кобзаря» за поезією Тараса Шевченка, присвячена «Небесній Сотні», відбулася 19 лютого в Будинку Культури міста Козелець.

Організатором заходів була місцева організація КУНу, на чолі з Головою пані Галиною Сорокою. Тут зібралася молодь міста, працівники адміністрації та громадські активісти. Творча дружба театру з козелецькими шанувальниками мистецтва триває не перший рік. Театр української традиції «Дзеркало» вже грав на цій сцені свою унікальну виставу «Чорна рілля. Любов і Смерть Степана Бандери» кілька років тому. Але життя продовжує трагічну галерею героїв! Сьогоднішня вистава є фактичною молитвою за хлопців, які полягли за Україну.

Режисер дійства Дмитро Сторчоус здійснював постановку саме в буремні дні Революції Гідності, і поезія Кобзаря повністю віддзеркалила богатирский чин Героїв. Роль Шевченка виконує Заслужений діяч мистецтв України Володимир Петранюк. Актриси Людмила Зінченко (Муза), Ліана Книгницька-Марковська (Доля) прикрасили дійство своєю чарівною грою, а пісні у виконанні Анни Коваленко додали виставі ліричної, тужливої ноти. Усі чоловічі ролі зіграли Дмитро Сторчоус та Іван Коваленко, демонструючи майстерність блискавичного перевтілення.

Вічне слово Тараса Шевченка стало істинно пророчим, коли пролунав фінальний текст вистави:

Обнiмiте ж, брати мої,
Найменшого брата —
Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати.
Благословить дітей своїх
Твердими руками
І діточок поцілує
Вольними устами.
І забудеться срамотня
Давняя година,
І оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, невечерній
Тихо засіяє...
Обніміться ж, брати мої.
Молю вас, благаю!

Глядачі аплодували стоячи. В залі лунали вигуки «Слава Україні! Героям Слава!»

Володимир ПЕТРАНЮК,
Голова Дніпровського КУНу,
Директор театру української традиції «Дзеркало», Заслужений діяч мистецтв України

НАША МОВА КАЛИНОВА...

ЯК МИ ГОВОРИМО І ПИШЕМО

Неправильно	Правильно
Заходи підлягають невідкладному вирішенню…	Заходи підлягають невідкладному виконанню…
Ця кандидатура у всіх відношеннях підходить нам…	Ця кандидатура нам у всьому (з усіх поглядів) підходить…
Відсутність достатнього рівня культури…	Недостатній рівень культури…
Захолустя…	Закуток, глушина…
Заяць…	Заєць…
Виборне право…	Виборче право…
Гарантійний заробіток…	Гарантований заробіток…
З малим шелестом падає листя…	З тихим шелестом падає листя…
М'ясомолочна продукція…	М'ясо-молочна продукція…
Зусилля виявилися Сізіфовою працею…	Зусилля виявилися сізіфовою працею…
Отримали благословення…	Дістали благословення…
Пам'ятається літо…	Пригадується літо…
При цьому поніс великі збитки…	При цьому зазнав великих збитків…
Прийшли з повинною…	Признaлися (зізналися) у провині (покаялися)…
Роз'ярена людина…	Розлютована (розлючена) людина…
Взявся за роботу…	Взявся до роботи…
На дому…	Вдома…
Пролунає на рідній мові…	Пролунає рідною мовою…
Назвати по імені та по батькові…	Назвати на ім'я та по батькові…

Підготувала Марія ВОЛОЩАК

Практичні посібники Марії Волощак **«Особливості правопису, відмінювання та походження імен»**, **«Неправильно — правильно. Довідник з українського слововживання»**, **«Збірник мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів»**, **«Складні випадки правопису та відмінювання прізвищ і географічних назв»**, рекомендовані Міністерством освіти і науки України, можна замовити тел. (095) 718-98-00, (044) 353-19-77, (068) 789-59-12, e-mail: **vmu1972@ukr.net**

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь, головний редактор – Марія Базелюк.
Редакційна колегія Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net
Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: ФОП Брацюнь С.І. Філія ГУ по м.Києву та Київській обл. № 10026/0195. АТ «ОЩАДБАНК». МФО 322669 ЕДРПОУ 2305606776 №26003500849590(UAH)

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 10 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9